

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem r
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Demagogija še s kmetiilstvom

Morda ga ni gospodarskega vprašanja, ne stanu, ki bi ne zahteval, ne samo v posameznih državah, ampak v Evropi in na svetu sploh toliko skrbi, kot je kmetijski. V katerokoli državo se ozremo, povsod vidimo, da je agrarno vprašanje stopilo v ospredje političnih debat in gospodarskih razmotiranj. Vsi sodobni znaki namreč kažejo, da se bori zdravo kmetijstvo za obstoj, ker napreduje industrializacija, število gospodarsko odvisnih stanov in beg z dežele. Z nastankom novih držav, s prevlado Amerike nad Evropo in pezo posledic svetovne vojne pa je dobila kmetijska stran še posebne težave. Ovirajo jo carinski zidovi, živeli se mora v nove razmere in premostiti nasprotstva v lastnih državah. Če pa je agrarno vprašanje vredno vse ljubezni drugod, velja to za slovanske narode še posebej. Kajti ti narodi so tipično agrarni. Češka industrija je n. pr. po ogromni večini nemška. Jedro poljske države je poljski kmet. Ogrodje tudi Sovjetske Rusije ni sovjetski proletarec, ampak ruski muhik. Jugoslovanskim narodom pa je poljedelstvo naravnost svojstveno. Če pa je nadalje skrb za slovanski agrarizem posebej utemeljena, velja to za jugoslovanske agrarizem v podvojeni meri. Je namreč tehnično nepopoln, bojuje se s tradicijo pradedov in zahtevami sodobne konjunkturo; ni navajen konkurence, ne siljenja v svet. Živi, z eno besedo, po veliki večini v priprostosti. Tudi se ne sme pozabiti, da išče ravnovesja v notranjosti lastne države. Zgodovina ga je različno vzgojevala, narava različno obdaruje, državne razmere pa vtisnile različni pečat pojmovanja. Ta dejstva so tako znana, da jih ni treba posebej podčrtavati, še manj pa naštevati posamezne jugoslovanske pokrajine in razlike, v katerih se te pokrajine s svojimi interesi ravno ločijo od drugih. A vendar je skrb za jugoslovansko agrarno vprašanje ena najsvetejših, obenem pa tudi ena najtežavnejših.

Priznati moramo, da je opredelba jugoslovanskega političnega naroda taka, da se nobena stranka, razen izrazitih razrednih socialističnih strank, pravzaprav ne bi mogla otrsati kmetijskega prebivalstva. Dejansko tudi lahko rečemo, da se kmetijskemu prebivalstvu vsaj na zunaj ni odrekla nobena politična stranka, kakor tudi, da je bilo kmetijstvo še v vsaki vladi razmeroma močno zastopano. Vprašanje je le, kako je stranka dejansko pojmovala kmetijske interese. To vprašanje je tem važnejše, ker si je Radičeva-Pribičevićeva opozicija v svojih programih hotela ravno v zadnjem času osamosvojiti kmetijske interese, ker je g. Radič napovedal dobo kmetijskih protestov po zgledu romunske Albe Julije in ker je po praškem shodu, kjer se je ustanovila mednarodna organizacija evropskih kmetijskih strank, posebno radodaren z navetli o kmetijstvu. Pravimo, da gledamo na zglede in na dokaze in da ne tehtamo samo besed. V tem oziru pa odrekamo g. Radiču, zlasti ko se sklicuje na češkoslovaške agrarce, vsako pravico jemanja v zakup jugoslovanskih kmetijskih interesov. Že zgodovina njegove stranke ga postavlja na laž. Naj si je tudi g. Radič stalno dvigal prapor hrvatskega seljaštva, grmel proti pokvarjeni gospodi, prerokoval državo brez orožnikov in davkov, naj si ima tudi večino hrvatskega seljaštva organiziranega v svoji stranki, vendar zastojni išče mo dokaze, da je resnično kmetijske interese dejansko zastopal. Povsod v Evropi, kjerkoli obstoja stranka, ki si je vzela popolno ali vsaj delno skrb za kmeta v svoj program, vidimo, da je s kmetjsko samopomočjo v kulturnem, gospodarskem in političnem oziru izvajala ta program. G. Stjepan Radič je imel ravno pri čeških agrarcih priliko opaziti razliko med besedami in dejanji. Ima gotovo na razpolago statistiko naravnost razveseljivega števila najrazličnejših kmetijskih gospodarskih in družinskih organizacij, prosvetnega in političnega dela, razstav in primera vredne državljanске zavesti. Kako pa na Hrvatskem? Mislimo, da je stanje gospodarsko neorganizirane g. Radičevega volivstva že tako splošno znano, da ga ni treba več ponavljati. Radič sam toži nad gospodarsko slabostjo svojih volivcev, s čemer daje ravno sami najslabše spričevalo. Pa tudi, ko je bila njegova stranka zastopana v vladi, je dovolj jasno pokazala, kako razume kmetijsko vprašanje. Naj navedemo le ministrstvo za agrarno reformo, ki ga je dolgo časa vodil Pavle Radič, in o katerem se ne bi mogel niti povprečno nepristranski človek pohvalno izraziti. Tako tipičnega kmetijskega vprašanja, kot je agrarno,

Grška vlada odstopila

v Atene, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Finančni minister Kafandaris je danes na sestanku svojih pristašev dejal, da odlaga mesto predsednika liberalne stranke radi diferenc z Venizelosom. Kafandaris ima namen ustanoviti novo republikansko stranko s progresivnim programom, izjavil pa je pristašem, da jim v bodoče pušča popolnoma svobodne roke. Nato je šel Kafandaris v ministrski svet in končno podal demisijo. Nato je ministrski predsednik Zaimis podal državnemu predsedniku Konduriotisu demisijo vsega kabineta. Konduriotis je imel danes daljši razgovor s predsednikom parlamenta Zofulisom o krizi. Nato je predsednik parlamenta Zofulis danes izjavil v zbornici, da je kabinet odstopil. Nato je zahteval ministrski predsednik Zaimis, da zbornica svoje seje odgodi do rešitve krize. Rojalisti so se temu predlogu burno protivili in zmerjali Venizelosa. Seja se je morala zaključiti, ker je nastal velik hrup.

Za enkrat še ni videti, kako se bo kriza rešila. Prijatelji hočejo Venizelosa pregovoriti k temu, da prevzame vlado. Zdi se, da je Venizelos k temu pripravljen. Pripravlja proglas na narod, s katerim naznanja svoj sklep, da se vrne v politično življenje. Proklamacija pravi, da se morajo vsi poskusi za povratek k vojaški diktaturi za vedno onemogočiti. Poudarja, da bo svoj režim znal braniti pred vsemi napadi rojalistov ter da bo vodil zmerno politiko. Smernice zunanje politike noče nikakor izpremeniti.

Razvoj krize je za enkrat na mrtvi točki, sodi se pa, da je sestava Venizelosevega kabineta najugodnejša rešitev. V tem primeru bi prišlo do novih volitev koncem julija. Venizelos bo zato radi agitacije obiskal vsa večja mesta v državi. Rojalistični listi ga ostro napadajo in dolžijo, da namerava vzpostaviti diktaturo. Dalje poudarjajo, da je leta 1922 odstranil Gunarisa in druge politike. Pozivljajo zmerne venizeliste, da naj pustijo Venizelosa in se pridružijo Kafandarisu, ker je saniranje političnih razmer na Grškem mogoče samo s tem, da se Venizelos odstrani iz aktivnega političnega življenja. Rojalistični listi označujejo Venizelosa za morilca in protustavnega tirana, republikanski listi pa nastopajo za Venizelosev kabinet in upajo, da se mu bodo pridružili vsi republikanci.

Davidovič gre v južno Srbijo

r Belgrad, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Ljuba Davidovič namerava z nekaterimi pristaši potovati v Skoplje, da tamkaj prisostvuje otvoritvi trgovske razstave ter da bo to priliko porabil za to, da stopi v stik z zastopniki DS v Južni Srbiji. V tem potovanju vidi opozicija znake Davidovičevega nerazpoloženja. Na tej podlagi dela gorostasne kombinacije. Istotako zelo naglašajo, da so pristaši DS, posebno na Hrvatskem zelo nezadovoljni. Pri tem opozarjajo na slučaj v Osijeku, kjer je par veljakov DS pričelo z akcijo proti vodstvu svoje stranke. Ta slučaj v Osijeku je brez vsakega pomena. Po izjavi vodstva DS je eden izmed kolovodij tega pokreta še pred par dnevi zahteval od Davidoviča, da naj deluje na to, da postane državni svetnik. Ker se vsakemu takozvanemu pristašu ne more ustreči, so se seveda te zahteve odklonile. Radi tega so sedaj užaljeni in so pričeli z akcijo proti Davidoviču.

Na drugi strani pa je seljaška demokracija zopet pričela s pretinjami in grožnjami. Izdala

je poseben komunike o triurnem pogovoru, ki sta ga imela Stjepan Radič in Pribičević. Po tem obvestilu je Stjepan Radič najprej obvestil svojega tovariša Pribičevića o važnosti novega grupiranja kmetijskih strank v Srednji Evropi ter ga obvestil, da je dobil zanesljiva obvestila, da naše posojilo še vedno ni gotovo, in da v nekaterih krogih celo mislijo na to, da bi se Jugoslaviji dalo posojilo pod kontrolo Društva narodov. Tudi sta govorila o takozvanem nadstrankarskem pokretu v Srbiji ter napovedala postrežno borbo proti Vukičevićevi vladi in proti posojilu.

Kljub ostroti komunikeja pa je Stjepan Radič smatral za potrebno, dati zvečer časnikarjem izjavo, v kateri napoveduje skorajšnji sporazum med njim in radikali, češ da je Aca Stanoevič za to, da se nadaljuje sporazum, ki sta ga napravila Pašić in Radič in da se je Stanoevič v to svrhu že pričel pogajati z voditelji NRS in z merodajnimi činitelji.

Radič se prepira s Kramařom

r Belgrad, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Kulturna sekcija medparlamentarne komisije SHS in CSR je danes nadaljevala z delom. Predsedoval je dr. Uhlir. Prvi je govoril izvedenec češkoslovaške delegacije Veringer. Prečital je več predlogov, ki se nanašajo na praktična izvajanja kulturnega zblizanja. Dr. Škerović je predlagal poleg večerajšnjih predlogov, da prosvetni ministrstvu CSR in SHS določita en dan v letu, na katerega bi se v vseh šolah v obeh državah predavalo o obeh državah. Parežanin je podal zelo uspešen referat o umetnosti in praktičnih ukrepih za okrepitev narodnih pesmi po kmetijskih pevskih društvih itd. Po govorih Joce Jovanovića in Stevičiča je poslanec Svetlik govoril o znanstvenem sodelovanju obeh narodov, o umetnosti, posebno o narodni umetnosti in o njenem pomenu za medsebojno zblizanje. Naš izvedenec Milošević je izjavil, da je naše

prosvetno ministrstvo pripravljeno z vsemi sredstvi podpirati kulturno zblizanje med CSR in SHS. Nato se je izvolil poseben odbor, ki bo izdelal resolucije. V tem odboru so: Škerović, Veringer, dr. Ham, Parežanin in Stjepan Radič. S tem je ta odsek dokončal svoje delo v Belgradu. Prihodnja seja bo 25. in 26. maja v Dubrovniku.

Ravnokotako je nadaljeval z delom gospodarski odsek. Glavno besedo je vodil Stjepan Radič, ki bi moral poročati o turistik. Ves svoj govor pa je porabil za polemiko z dr. Kramařem, o tem, čigavo stališče glede razmerja do Rusije je pravilno, ali njegovo, ki zagovarja zblizanje z boljševiki, ali Kramařevo, ki je mnenja, da se z boljševiki ne bi smelo biti v nobenih stikih. Prišlo je do ostrih medklicev od strani Kramařa in še do ostrejših Radičevih odgovorov. Poslanec Peharek je govoril o nakupu tobaka. Izjavil je, da je CSR za bodoče pripravljena vse svoje potrebe kriti v Jugoslaviji. Dr. Kramař je dokončal svoje gospodarsko poročilo, zlasti o carinah in tarifih.

Radičeva stranka sploh ni vzela resno v pretes. In vzemimo dalje izmed mnogih utrinkov poslednje Radičeve agitacije, zavzemanje za srednjeevropsko carinsko zvezo! Če bi Radič — kajti nadarjenosti mu ne moremo odrekati — mislil pri tem res iskreno na interese jugoslovanskega kmetijstva, potem bi moral priznati, da je taka carinska unija srednjeevropskih držav za naše kmetijstvo — milo rečeno — neumnost. Radič je imel priliko opazovati dvig avstrijskega kmetijstva in s tem nastale težave pri pogajanju za jugoslovansko-avstrijsko trgovinsko pogodbo. Imel je dalje priliko spoznati visoko razvito češko kmetijstvo. Vsaj po njegovih izjavah sodeč, mu je znan tudi madjarski agrarizem. Spričo vsega tega naj torej priprosto jugoslovansko kmetijstvo sprejme boj, da v enotni carinski uniji radi zaostalosti enostavno podleže?

Ce pa je Radičeva agitacija s kmetijstvom demagogija, je zavzemanje za kmetijske probleme od strani slovenske demokratske in samostojne kmetijske stranke navaden škandal. Bivša narodna napredna stranka nikdar ni imela dovolj psovka na slovenskega kmeta, ko ga je začela politično-prosvetno probujevati in gospodarsko organizirati Slovenska ljudska stranka. Nočemo ponavljati; opomnili bi pa gospode le na posamezne stavke iz glavnega glasila »Slov. naroda« izpod peres njihovih voditeljev! Slovenski kmet ni bil niti človek. Naj zadostuje, da le omenimo gonjo zoper slovensko zadružništvo, brez katerega si obstoja slovenskega kmeta niti misliti ne moremo. Tudi varljivo ime Samostojne kmetijske stranke nič ne pomaga. Ker ni bila kmetjska, jo je slovensko kmetjsko življenje takoj po prvem pojavu potisnilo v pozabljivost. In po

Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki vodi z nemškimi zunanjim ministrstvom v Berlinu važna politična pogajanja.

Odgovarjal je dr. Behmenu in ostalim govornikom ter ostro zavrnil Radičeva izvajanja. Končno je Sečerov zagovarjal jugoslovansko stališče. S tem je tudi ta sekcija končala svoje delo, ki ga bo nadaljevala v Dubrovniku, kjer se bodo sklenile potrebne resolucije.

O stabilizaciji dinarja

r Belgrad, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Upravni odbor Narodne banke je imel sejo, na kateri je podguverner dr. Novaković poročal o stabilizaciji dinarja. Kakor znano, se je dr. Novaković mudil do nedavna v Londonu, kjer je v tem oziru bil v stiku s finančniki, ki oddajo posojilo. Upravni odbor je sprejel Novakovićevo poročilo na znanje. Sklenilo se je, da se bo vršila 5. junija širša seja upravnega odbora Narodne banke.

Londonške »Financial News« poročajo, da pogajanja o jugoslovanskem posojilu, ki se vrše z angleškimi in francoskimi bankami ob manjši sodelležbi Amerike, napredujejo. Bolgarsko begunsko posojilo se bo z ozirom na potresno katastrofo najbrže zvišalo od 4½ na 6 milijonov funtov. Pogajanja z Romunijo Avstrijo in Portugalsko pa se razvijajo počasi.

Kaj je s Slavensko banko

r Belgrad, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Za večeraj je bila sklicana seja vseh zainteresiranih činiteljev za likvidacijo stečajne mase Slavenske banke. Konference so se udeležili vsi razen Landerbanke. Podali so svoja gledišča, kako bi se s poravnavo najlepše izpeljal ta stečaj. Našel se je temelj za nadaljna pogajanja. V tem pogledu je prišlo do sporazuma, nakar se je konferenca dokončala. Prihodnja seja bo 10. junija. Med udeleženci je prevladovalo upanje, da bo prišlo do končnega rezultata in do rednih pogajanj in da bo pri tem sodelovala tudi Landerbanka.

Poslaniki pri Marinkoviću. Zunanji minister dr. Marinković je danes sprejel našega albanskega poslanika Mihajlovića, ki se je pripeljal iz Tirane, da poroča zunanjemu Ministru. Istotako je zunanji minister sprejel našega poslanika v Pragi Lazarevića.

Angleži nas uče - sport

r London, 22. maja. (Tel. »Slov.«) »Times« poročajo, da bo v najkrajšem času prispel v Jugoslavijo angleški šolski strokovnjak, ki bo v sporazumu z jugoslovanskimi oblastmi uredil javno šolo po angleškem vzoru s posebnim ozirom na sport. »Times« dalje poročajo, da bo angleški oddelek na umetnostni razstavi v Benetkah v letošnji jeseni priredil to razstavo v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu.

pravici. Še nikdar ni po naših domovih pel boben tako glasno, kot tedaj, ko je bila ta stranka zastopana v vladi. Dohodnina je gnala kmetom krave iz hlevov. Pod tem ministrovanjem je bilo prodanih nad 400 slovenskih gruntov, in kamorkoli je človek pogledal, smo pri kopici tistih, ki so imeli polna usta kmetijskih interesov, videli dejansko kup škandalov. Slovenski narod, slovenski kmet pa še posebej, ima iz te dobe, oziroma iz dobe, kadarkoli mu je rezala krub bivša liberalna, pozneje demokratska stranka s svojimi podružnicami, le grenke spomine.

Novo geslo, o tem naj bodo gospodje prepričani, te zgodovine ne zbrišče. Jugoslovanski agrarizem v Radič-Pribičevićevi stranki ni imel nikoli ne svojih pravih in resničnih zastopnikov, še manj pa iskrene prijatelje.

Najboljše

nabavite nogavice, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, srajce, gumbje, vezeno, čipke, edino le pri

Jos. Petelincu
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Prodajalka izurjena v vseh strokah trgovine, pridna, pošena, želi mesta za takoj ali pozneje. Dopise na upravo lista pod »Poštena« št. 4345.

Slikarji pozor!

Mladenič, spreten risar, se želi izučiti slikarstva. Najbolj ga veseli cerkev in umet. slikarstvo. Naslov v upravi št. 4444.

Organist

cerkvenik ter obenem knjigovoz, oženjen, brez otrok, priden, vreden in natančen, želi spremeni službo. Gre tudi na večjo župnijo. Naslov v upravi lista pod št. 4334.

Solid. zastopstvo

sprejme polnik, ki zastopa sedaj tovarno čevljev in potuje stalno po Srbiji in Makedoniji ter bi rad še zaven tega zastopal še drugi artikel. Obenem dobite referenco. — Cenj. ponudbe pod št. 4368 upravi »Slov.«

Izvežhan

elektromonter z najlepšimi spričevali, išče primerno službo. — Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju.

Proste službe

Mizar. pomočnika spretnega v slavnem in pohištvenem mizarstvu, takoj sprejem. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro: »Mizar 4375«.

REPREZENTANTE

vpeljene v posel prodaje vrednostnih papirjev na obroke, sposobne, energične in vredne, ki imajo lastne organizacije, za vsa mesta v državi išče pod izredno ugodnimi pogoji odlična bančna hiša v Beogradu. Ponudbe na Beograd, poštanski prelinac br. 339

Organist in cerkvenik

dobi službo pri Sv. Duhu nad Krškimi. Nastop takoj. Stanovanje, pristočno, bira in njiva. Postranskega zaslužka ni. Shajal bi obrtnik, posebno krojač. Prijave na župni urad istotam.

Hlapca

se išče za večje kmečko posestvo. Sprejme se le takega, ki zna vsa kmečka dela. Plača 300—350 Din. — Franc Černe, Moste 7 pri Ljubljani.

Viničar

zanesljiv in solid., samski ali oženjen — brez otrok — se sprejme na Bizejsko. — Ponudbe z zahtevo pogojev pod »Viničar« na upravo »Slov.«

Kuharico

popolnoma samostoj., katere more tudi pospraviti 1 sobo, se išče za začetek junija. Ponudbe z navedbo prejšnjih služb po možnosti s sliko na Poštni predal št. Ljublj.

Poštenega in krepkega vajenca

za pekarstvo obrt, z vso oskrbo — sprejme Jos. Lavtičar, pekarna v Kranjski gori.

Stanovanja

Selitve
v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom
Slovenia transport
Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

2 sobi s pritliklinami

oddasta s 1. avgustom na Mestnem trgu št. 20. — Poizvedbe v Krojaški ulici 1, II. nadst., desno, od 2 do 3 popoldne.

Soba prazna ali meblirana

— se odda. — Področnik, Večna pot št. 17.

Stanovanje

1 sobe in kuhinje s pritliklinami, souporabo kopalnice in pralnice ter vrta, odda s 1. julijem ob Dunajski cesti na Brinju Pokojn. zavod v Ljublj.

Majhna soba

prazna, v mestu, se vzame v najem s 1. junijem. — Poizve se pri upravi lista pod št. 4432.

V najem

V najem se daje

delavnica in pisarna

v izmeri 800 m², primerna zlasti za skladišča ali avtogaražo, ker je poleg lokalov na razpolago tudi veliko dvorišče in velika lopa. Poizve se v upravi lista pod št. 4390.

Kdo kupi?

Komplet. spalnico
trd les, naravno, rabim. Ponudbe pod: »Spalnica« takoj upravi Slovenca.

Več 100 komadov

železnih postelj

proda Mihael Kavčič, Zgor. Šiška - Ljubljana 7.

Čas je zlato

pa tudi dobra reklama v

SLOVENCU

Jedilnico iz orehovega lesa, mahagoni imitirano, robovi črni, politir, zunaj in znotraj, boljše delo, prodam kompl. za 13.000 Din franko Ljubljana ali kolodvor. Ogleda se vsak dan pri Josipu ŠTOLFA, mizarstvo, Krajinja pod Limbarsko goro - pošta Lukovica pri Domžalah.

Oglas

Prodajam 1 nov in 1 star fижakerski voz in kobilu

staro 10 let, popolnoma zdravo in uporabno za vožnjo in ježo. Navedeno se lahko ogleda vsak dan v Celju, Ljubljanska cesta št. 15, Pešadički kapean L. kl. Milutinovič.

Kdo prodaja?

KUPIJEMO zlato, srebro, platin in plačamo 1 srebro krono Din 500, 2 srebro krono Din 720, 5 srebreni kron Din 1800. Prevzamemo tudi vse druge kovine in plačamo najboljše. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta št. 8.

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah. ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Posestva

Prodajam hišo z vrtom in njivo pri postaji na Črnučah, poleg ceste, in ena večja njiva, nahaja se 15 minut od hiše. — Poizve se pri Franču Sever v Črnučah št. 14, p. Ježica pri Lj.

Parcele

naprodaj. Suha lega, sredi mesta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4439.

Prodajam v bliž. glav. kol. posloplje za vsako industrijo, velika dvorana, stanovanje, pisarna, poleg pripad. posloplje s skladišči in hlevom, električna napeljava. Naslov v upr. lista pod št. 4440.

Naša obrt

Izučena pletilja s strojem se priporočam za naročila v vseh pletilnih izdelkih in iščem primer. stanovanja, najraje kje na deželi, kjer bi imela dovolj dela. — Naslov v upravi št. 4443.

Gospodinja - Poskusite

Plamen idealno sredstvo za podžiganje drv in premoga. Zahtevajte PLAMEN pri Vašem trgovcu.

Žima

najboljša in najcenejša pri

M. Masteri tovarna žime Stražišče pri Kranju.

NAJBOLJŠI PREMAG

Cebin Wolfova 1/2

GRAHAM- I MOKA I

garantirano pristna in vsak dan sveža, se dobi po 6 Din za kilogram le valjčni mlin, Sevnica.

Slike za legitimacije izvršuje najboljši fotograf HUGON HIBSER, Ljubljana, Valvazorjev trg. 2583

Vrvarske izdelke najboljša kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. Komisijska založba Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroska 8. 1503

Prijetno bivanje

Vam nudi lepo slikano in pleskano stanovanje, katero naj Vam preskrbi tvrdka Josip Marn, Dunajska cesta 9, pleskarska in slikarska delavnica.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trdku **A. VOLK, LJUBLJANA** Mešičeva cesta 2, Veletrogovina z žitom

Otomane

630 Din, povzete 40 več, v zelenem ali rdečem goblenu. Pri večjem odjemu za hotele in prenočišča še popust. Solidno delo. — Rudolf Sever, tapetništvo, Marifin trg 2.

Čitaj! Važno za vsakega kegal Za malo denarja si zamorete doma sami pripraviti izvršno, zdravo pijačo, ki Vam nadomesti najboljšo pivo. Zahtevajte navodila in pišite še danes na naslov »Samopomoč v draginji« št. 4413 na upravo.

Zahvala.

Podpisana Marija Repine na Savi pri Jesenicah št. 136, se tem potom najpriserneje zahvaljujem prebagozod. doktorju Viktorju Marčiču, zdravniku na Jesenicah, za vso vneto in vztrajnost v moji težki bolezni ter popolno ozdravljenje. — Jesenice-Sava, 20. maja 1928. Marija Repine.

Naznanilo preselitve Prešernova ulica št. 4

(zraven Frančiškanske cerkve)
(vis a vis Mestne hranilnice)

H. Suttner, Ljubljana 2

Zaloga ur, srebrnih in zlatih predmetov
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Birmanska darila po nizkih cenah

Kovinska ura z verižico . . . od Din 35 naprej
Srebrna ura z verižico . . . od Din 290 naprej
Srebrna zapestna ura . . . od Din 218 naprej
14-krat. zlata zapest. ura . . . od Din 380 naprej

3-letna garancija

Velika izbira, nizke cene, točna postrežba

Cenik zastoj in poštne prosto!

Razpošiljalna trgovina se nahaja na

Dunajski cesti št. 1. B.

Dr. Ferdo Černe

naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v lastni hiši

v Slovenigradcu

Surovo maslo

kupuje na letoletni sklep prvovrstno, centrifugalno čajno maslo. — Dopisi pod E. Vajda, Čakovec, Medjimurje, tel. 59, 60, 3.

Negujte Vaš najlepši kras.

Vaše lase! Toda s popolno zanesljivim in preizkušenim sredstvom za lase s pomado Ane Čilag. Čilag-pomada se rabi že nad 50 let po celem svetu pri milijonih ljudi z najboljšim vspehom, pomagala bo tudi Vam. Veliki lonček 60 Din, dvojni lonček 90 Din. K temu je potreben specialni šampon za 20 umivanja glave 25 Din. Poštna posebej. — Naslavljajte svoje naročilo točno: »AURORA« odd. 40, Novi sad, Železniška 47

Za staube

po znižanih cenah vsakovrstnih sub. TESAN IN ŽAGAN LES. Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo. lesna industrija in trgovina, parna žaga - LJUBLJANA, Dolenjska cesta št. 12. 2007

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

Pan Grothus se je čudil sorodstvu s svetim Petrom prav tako kakor se je čudil Pongovski in je po njem natančno vprašal. Ko so mu to zapleteno zadevo pojasnili, se je nasmehnil in rekel:

»No, sveti Peter je bil seveda velik apostol in se mu nikakor nočem zameriti, tem manj, ker sem že prileten in bom kmalu potreben njegove naklonjenosti... A med nami rečeno, plemiči ne bi smeli biti posebno ponosni na to sorodstvo: Sveti Peter je bil vendar samo navaden ribič. No, če bi bili v sorodu, na primer, s svetim Jožefom, bi bilo to vse kaj drugega. Sveti Jožef je namreč potomec kralja Davida, kakor je to zabeleženo v svetem evangeliju!«

»Jaz pravim samo,« je dodal Pongovski, »da nimamo tu nobenega ženina, ki bi prihajal v poštev za mojo devojko. Ni ga med mojimi današnjimi gosti in tudi med celo sosesko ne!«

»No, in ta, ki sedi poleg pani Vinicke, ta vam tudi ni všeč? Zdi se mi čisto dostojen kavalir.«

»Ah, Ciprianovič? Ta je sicer jako prijeten družabnik, a je armenskega pokolenja. Dobili so plemstvo šele pred tremi ali štirimi pokolenji!«

»Zakaj ga pa potem vabite na obisk? Cupido! je Pongovski, ki je bil že poprej, ko je seznanjal goste, omenil, kaj dolguje onim gospodom, je zdaj vnovič podrobno popisal, kako so ga napadli volkovi, kako je bil čudežno rešen nevarnosti in zaradi tega

* Cupido ali Amor sta latinski imeni za boga ljubezni, ki nastopa v obliki krilatega dečka z lokom in puščicami, muhast deček in bogve kake skrbi vam napravi, preden utegneta na to pomisliti!«

primoran povabiti nove znance na obisk, da jim izkaže hvalečnost.

»Že prav,« je odgovoril Grothus, »drugače seveda niste mogli ravnati, toda bog Amor hodi svoja pota in vam tu lahko povzroči neprilike. Gospodična ima menda dokaj vročo kri.«

»O, zvit je kakor lisica,« je odgovoril Pongovski, »včasih že zagradi, a potem se spet hitro izmuzne. Nihče je ne dobi zlahka! Je plemenitega rodu in preponosnega značaja: mora vladati in kraljevati in se nikoli nikomur ne podvrže. Jaz seveda nisem med tistimi, ki jih ima za norce, a še jaz moram večkrat pustiti, da njena obvelja. Sieninskim dolgujem, kakor veste, veliko hvaležnost, a kaj za to! Če pride deklica k meni, si vrže kito z ene rame na drugo, skloni glavo in me prijazno pogleda, potem storim, za njo vse, ne da bi se moral spominjati starih časov. Često preiščujem, kakšno čast in srečo mi je Gospod naklonil s tem, da mi je poslal v varstvo zadnjo potomkinjo in dedinjo tako ugledne hiše. Saj veste, pan starosta, da so Sieninski nekoč obvladovali polovico Podolije. Daniloviči, Zolkiewski in tudi Sobieski so z njimi v sorodu. Prav za prav bi se moralo Njegovo Kraljevsko Veličanstvo pobrigati za njeno usodo in to tembolj, ker od nekdanjih neizmernih bogastev ni skoro nič ostalo. Saj deklica ne dobi ničesar razen malenkosti, katero ji hočem zapustiti.«

»Še tu se ne ve, kaj bodo rekli vaši sorodniki!«

»Pongovskih je ostalo malo. Imam samo jako oddaljene sorodnike. Ne verjamem, da bi po meni kaj zase zahtevali. A vendar se zelo bojim, da utegnejo nastati po moji smrti kake težkoče ali procesi, kakor se to pri nas stalno dogaja. Skrbijo med predvsem sorodniki moje rajne žene, kajti ona mi je prinesla svojčas za doto nekaj sedaj mojih zemljišč, med katerimi je bila tudi ta Belčončka, kjer stanujemo.«

»Kar se mene tiče, vam zagotavljam, da se ni-

kakor ne bom pravdal!« se je nasmehnil starosta, »a ne morem vam seveda jamčiti, da ne store tega ostali sorodniki vaše pokojne soproge.«

»Kaj pa! Kaj pa... Prav za prav sem hotel potovati v Varšavo in naprositi Njegovo Veličanstvo, da sirovi bодоče nakloni svoje kraljevsko pokroviteljstvo. A bojim se, da ima zdaj polno drugih, važnejših skrbi!«

»Da bi imeli vi sina, bi se vse prav lahko ure-dilo: poročil bi gospodično, pa...«

Pri teh besedah je Pongovski starosta tako obupno-žalostno pogledal, da se je ta sredi besede ustavil. Oba sta dolgo molčala in potem je rekel pan Gedeon, ki je bil zelo ganjen, dasi bi bil to rad utajil:

»Dragi pan brat, lahko bi rekel kakor Vergil: Infandum jubes renovare dolorem! seveda bi bilo vse lahko, če bi imel sina. A Tatari so mi ga ugrabili, ko je bil še otrok. Že večkrat so se povrnili iz poganskega ujetništva ljudje, katere so bili že davno proglasili za mrtve. Leta in leta sem pričakoval čudeža in sem živel samo od upanja. Še zdaj si včasih mislim, če me vino navda s pogumom, da to še vedno ni tako nemogoče, kajti čudna so pota božja. A trenutno upanje me kmalu zapusti, dočim gorje ostane pri meni. Ne! Kaj bi se varal: ne in ne, nikoli se ne bo naša kri zlila v sorodstvu s Sieninskimi. Če se naposled drugi polaste mojega premoženja, ostane to ubogo dete, zadnja svojega rodu, samo in brez sredstev na svetu!«

Molče sta pila dalje. Pan Grothus je ugibal, kako bi ublažil bolečine, ki jih je bil nehoti prizadel svojemu gostitelju. Rad bi bil tudi pregnal njegove mračne misli. Nenadoma je našel srečno rešitev: »O,« je zaklical vzradočen, »zdaj sem pa presekal ta voz! Dragi brat, prav lahko zavarujete gospodični bodočnost brez kakih težav!«

* Velevaž mi, da obnovim neizrekljivo bolečino.

Viničarji in njihove organizacije

France Žužek

Slovenska politična javnost je spričo viharjih bojev zadnjih deset let vse premalo cenila splošen kulturni, socialni in gospodarski pomen delavskih strokovnih organizacij vobče, zlasti pa še pomen krščansko socialističnih strokovnih sindikatov, včlanjenih v »Jugoslovanski strokovni zvezi« *v Ljubljani. Ako nas ne motijo vsa znamenja, prihaja sedaj tisti čas, ko bo nevidno bogato semenje, s takimi težavami in tolikim samopremagovanji sejano zadnja burna leta, ipak začelo kliti in roditi vsaj skromne sadove. Zakaj splošna kriza delavskih sindikatov je vrhunec prekoračila: sedaj pojdejo organizacije navzgor. Menim, da je »Jugoslovanska strokovna zveza« *pripravljena in da zre smotreno v dejanje in nehanje prihajajočih dni.**

Pod vplivom prepoztovovalnega bivšega glavnega tajnika J. S. Z. č. g. Antona Komljanca se je bila kmalu po prevratu ustanovila »Strokovna zveza viničarjev in kmetijskih delavcev« *s sedežem v Ljutomeru. Njen smoter je bil, čim prej zajeti v en sam močilen sindikat tisoče viničarjev mariborskega, ptujskega in ljutomerskega okraja ter kmetijsko-poljedelske delavce Prekije z vsem prekmurskim zaledjem. Prekmurski delavci, ječeč še pod jarmom anahronističnega fevdalizma in izžemani od nešteto človeških pijavk, potrebujejo močne delavske strokovne organizacije bolj kot riba vode.*

Zalibog je imela »Jugoslovanska strokovna zveza« *na razpolago premalo organizatorjev, zlasti pa še premalo finančnih sredstev, da bi bila mogla izvesti organizacijo poljedelskih delavcev, dočim se ji je z neizrečnimi naporji, boreč se zoper vse mogoče ovire in zoper vsakojake nasprotnike organizacija viničarjev posrečila. V osebi svojega tovariša poslance mariborske oblastne skupščine Petra Rozmana iz Hermancev pri Sv. Miklavžu so dobili viničarji najboljšega tolmača, organizatorja in propagatorja. Njegova zadnja aretacija v Medjimurju pa je najbolj zgovoren dokaz za to, kaj vse mora prestopiti delavski organizator pri nas še danes.*

Organizacija viničarjev ima predvsem te-le namene, ki so vsi v posledicah zelo dalekosežni: 1. Z organizirano močjo doseči viničarjem eksistenčne plače, zaimčiti jim prekrbo za slučaj bolezni, nezgode, onemoglosti in smrti. Zato se bodo viničarji kot prvi med poljedelskimi posli borili za to, da se zakon o zavarovanju delavcev čim prej razširi tudi na poljedelske delavce in da se v vsej državi čim prej izvede socialno zavarovanje za slučaj brezposelnosti kakor tudi tako nujno potrebno starostno zavarovanje. Kako silen pomen ima torej viničarska organizacija za celokupno delavstvo, zlasti še za industrijsko! — 2. Organizacija hoče proučiti vsa viničarska vprašanja strokovno, strokovno reševati neizogibne spore in strokovno sodelovati v vseh vprašanih, tičočih se vinogradništva itd. Kak pomen za vse, kar čaka nujne rešitve! Sesti z organiziranim delavcem za zeleno mizo in z njim strašno predebatirati pereča viničarsko-poljedelska vprašanja, to se da! Ob desorganizaciji pa je vsak poizkus brez haska. 3. Organizacija zahteva moderniziranje viničarskega reda. Krog tega se je koj po prevratu sužala debata številnih

anket in konferenc, dokler ni leta 1922. prodrl načrt, sprejet po zastopnikih vseh prizadetih činiteljev. Po krivdi voditeljev SKS ta načrt v Belgradu ni bil uzakonjen. Davidovič-Korošec režim leta 1924. je bil prekratek in tedanji poljedelski minister dr. Franc Kulovec je šel, preden je mogel ugoditi viničarjem. Letos se je pod vodstvom g. dr. Stefana Skubicina in g. Petra Rozmana načrt korigiral in končno redigiral in je sedaj v kompetenci mariborske oblastne skupščine. Viničarski red bo razmere ustalil in zavrnil v znosno strugo. — Ze samo ti trije smotri, ako se bodo uresničili, so silnega pomena. Viničarju bodo omogočili človeku vredno žirjenje doma in zmanjšal se bo silno nevaren naval odvečnih poljedelskih delavcev v mesta in industrijska središča, ki je že tu in ki bi rodil zelo hude posledice, ako ga ne bomo pravočasno zajezili do znosne mere. Na krizo, ki jo že rodi in jo bo leto za letom sloplnjeval dotok delavcev s kmetov v mesta in v industrijska središča, bo treba javnost opozoriti posebej.

Kaj in kdo so viničarji?

Kranjska jih ne pozna. So specialiteta mariborskega, ptujskega in ljutomerskega okraja. Po uradnih podatkih pokrajinskega namestništva pod dr. Baltičem iz leta 1922. jih je več tisoč družin, silno bednih in nujno potrebnih socialne zaščite.

Viničarji so poseben stan poljedelskega delavstva, strokovno izvežbani za dela v vinogradih, sadonosnikih, vinskih prešah in kletih. Vinogradni posestnik da viničarju z njegovo rodbino vred na razpolago stanovanje v hiši sredi svojega posestva — viničarijo. Te hišice so včasih v takem stanju, da se zdi, zdaj pa zdaj bo vse skupaj zgrmelo na te. Viničar vodi tu sicer lastno gospodarstvo, ki je pa v pretežni večini odvisno od gospodarja vinogradnika. Večji vinogradniki imajo v namenu od pet do trideset takih družin, ki mu obdelujejo vinograde in druga poleg spadajoča posestva. Pogodbeno razmerje med gospodarjem in viničarskim družinskim poglavarjem je skorajda v vsakem posameznem slučaju različno: večinoma zavisi, kar se tiče dajatev, od premoženjskih razmer gospodarja ter od lege vinograda.

Takih delovnih pogodb se poslužujejo zlasti tako zvali »gospodski viničarji«. Ti so večinoma v službi meščanskih slojev, grofov ter raznih cerkvenih (Stift Admont, Križarski red) in svetnih ustanov. Njihovo plačilo obstoja večinoma v naturi; imajo deputatno zemljo za pridelovanje zelenjadi, krompirja, koruze, posebno srečni si morejo vsejati celo ječmen in pšenico. Smejo si tudi rediti določeno število živine, prašičev in perutnine. Večinoma pa na teh deputatih vsled pomankanja zemlje in gnojil ne zraste toliko, kolikor potrebuje viničarska rodbina. Zato hodijo viničarski sinovi za največje plačo 10 Din dnevno na mlave krog poljedelskih magnatov na Mursko Polje, Medjimurje in drugam. Sedanji viničarski tajnik je bil n. pr. dobil za dnevno delo 20 Din plače. Nekateri dobivajo tudi deputatna drva ali pa si jih morajo za služati s posebnim delom. Večinoma pa viničar drvi ne prejema.

Povprečna viničarska plača na dan znaša

do 7.50 Din. Le redke je gospodar, ki plača viničarja do 10 Din dnevno. Posledica tega je silna revščina viničarskih družin. Bosi, strgani so in večina mnogokrat nima niti najbolj grobega koruznega kruha.

Delovni čas

V splošnem se nudi stvarnemu opazovalcu ta-le slika: čim večji je vinograd, čim več je na njem zaposlenih viničarskih družin, tem slabši so delovni pogoji in tem večja je revščina in beda.

Gospodski viničarska družina mora pogodbeno šteti najmanj štiri člane-delavce. Zato so to običajno velike družine od 8—12 članov, obstoječe iz zakoncev, otrok, starčkov in doraščajoče mladine. Povečkrat ima taka velika družina na razpolago samo eno bomo sobo, kjer spi vse navzkriž: staro in mlado, zdravo in bolno. Zgodilo se mi je, da je vsa prestrašena zagrnila viničarka z eno samo odejo petorico adamsko nagih otrok, ko sem stopil v kočo... Slike, kot smo jih videli med vojno v po židih izžetih rusinskih selih, so tudi v naši kulturni Sloveniji neredek pojav!

Vsa ta tesna stanovanja so večinoma nezdrava, nezavarovana proti dežju in pozimi mnogo premrzla. Isto velja seveda za ostala poslopja: hoc, svinjake itd. Gospodski viničarji so najbolj izkoriščani in nezaščiteni proti krivicam.

Kmetijski viničarji

Tudi kmetje imajo manjše vinograde in najete manjše viničarske družine, da jih obdelujejo. Te družine štejejo po dva do tri člane. Običajno gre služiti za kmetjskega viničarja mlad zakonski par ali pa se naselijo v take viničarije že stari, obnemogli viničarji. Kmetje pomagajo z najemniki takim viničarjem pri delu. Viničar dobi poleg plače 10 Din še kosilo, večerjo in pijačo. V mnogih slučajih pa obstoja plača kmetijskih viničarjev najetih viničarskih delavcev v naturi: bodisi da mu da kmet vlemenega prašiča za rejo, bodisi da mu odstopi nekaj sveta v lastno uporabo, bodisi da mu pripelje drva ali pa mu zorje kako njivico.

Resnici na ljubo je treba ugotoviti, da se kmetjskim viničarjem godi v marsičem boljše nego gospodskim. Seveda se tudi tu dogajajo slučajji, ki bi jih človek ne pričakoval. Racionalizacija kmetjskega gospodarstva je namreč v svojih posledicah prenos kapitalističnih metod iz industrijskih središč na deželo. Viničar izrazi to dejstvo s tem, da toži, češ: »Kmet je začel posnemati gospoda.« Res pa je mnogo kmetijskih vinogradnikov, ki se čutijo z viničarjem eno: tvorita delovno občestvo. Tak viničar je zavarovan zoper vse mogoče. Vendar dvomim, da bi se dalo to občestvo vpostaviti splošno. Razbila ga je in ga še bo toliko propagirana in tako neizogibna racionalizacija kmetjskega gospodarstva. Bistvena in nujna posledica sistema sedanjega kapitalističnega gospodarskega reda pač je, da razbija in mora razbiti občestvo delovnih stanov.

Deputatni svet kmetijskih viničarjev je majhen. Jedva si more rediti eno kravico in na pol zrediti dvoje pujsov. Delo po vinogradih je končano kaj hitro. Na to pa morajo

iskati delo drugod; največ po gospodskih posestvih.

Kaj je treba čim prej izvojevati viničarjem?

1. Akordno delo bi se moralo prepovedati, zlasti tam, kjer je viničar proti svoji volji prisiljen pristati nanj. Dokazano je iz nešteti žalostnih slučajev, da viničar pri akordnem delu ne dobi poplačanega niti četrtno svojega truda, ker akordno plačo gospodski vinogradnik naravnost narekuje. Komu v škodo, komu pa v prid, je jasno.

2. Prepovedati bi bilo treba prisilno alkoholizacijo viničarjev. Poleg plače dobiva viničar tudi pijačo. Gospodski liter, kmetjski pa še več na dan. Ta pijača pa se zaračunava viničarjena v breme za račun denarnega za služka. Pri tem se godijo velike goljufije. Pijača je večkrat krščena s kisom ali vodo. Marsikak delavec bi imel rajši višjo mezdo, da bi kupil kruha sebi in družini kot pa nezdravo s kisom zmešano čobodo. Viničar je na ta način prisiljen, drago konsumirati najslabše produkte, ki jih je sam produciral. To proti svoji volji in v svojo veliko fizično in duševno škodo!

3. Strokovna izobrazba je za viničarje nujno potrebna, predvsem za specialna dela kot so n. pr.: rezanje trt, škropljenje, žveplanje, pletev trtnih mladik, v rabi vseh v poštev prihajajočih aparatov in strojev, v prešah in v kletarstvu. Vsega tega se izučijo viničarski mladenič pri praktičnem delu, dokler sam ne nastopi svojega posla. Viničarji so zato kvalificirani poljedelski delavci, specializirani za dela v vinogradih! Vinogradniških del ne more razumeti noben delavec druge stroke v polnem obsegu, tudi poljedelski delavec ne. Viničar ne samo, da je posebnost po svoji službi in nje okoliščinah, marveč je tudi specialist med poljedelskim delavstvom. — Zato bi morala kvalifikacija viničarja stopiti tudi pri plači v ospredje. Danes pa ima isto mezdo 13 letni fantič kot ženska in mož v najlepší dobi ali kot obnemogli starček. Isto mezdo ima samec kot družinski oče s celo kopo otrok. Gotovo je, da pri nas se delo plača. Zato pa mora biti plača familijarno-eksistenčna.

Strokovna zveza viničarjev

»Jugoslovanska strokovna zveza« *je izvršila apostolsko delo, ko je pokrenila enotno strokovno gibanje viničarjev. O Bog, na kake težave smo zadevali, vozeč se iz Ljubljane med zlate viničarske duše! A je le šlo! Organizacija viničarjev danes stoji, se razvija, raste, se brani in zmaga.*

Leta 1926. je dne 7. in 8. decembra zboroval v Ljutomeru I. kongres viničarskega delavstva. Po svoji organizaciji, stvarnih razpravah in po udeležbi je bil eden najboljših kongresov. Pomeni mejnik v viničarskem gibanju. Od tedaj se je organizacija silno razmahnila.

Kadar pa pozabljamo skrbti in si ob čašl rujnega vinca zapojemo »Oj zlata vinska kaplja ti,« *tedaj ne pozabimo, da tisoči žive silno bedno življenje, vsi tisti, ki to zlato kapljice pridelujejo! — — —*

Viktor Rakosi:

Organizacija stricov

Gospodje in dame! V meni vidite užaljenega strica. Vem prav dobro, da smo mi strici v veseloigrah neškodljivi poštenjaki, in če potrebuje avtor kake oslarije, jo nam napiše, da jo povemo ali storimo. A zagotavljam vas, da stvar v resnici ni taka. V naši kasti so prav tako veseli in žalostni, pametni in priprosti ljudje kot pri ostalih razredih človeštva. In pri tem nosimo mi mnogo težji jarem nego katerikoli drugi, kar vam hočem dokazati.

Jaz, gospoda, imam šestinideset let, moja v osivelost toneča glava začena dobivati plešo. Dvakrat v življenju bi bil imel priložnost, da bi se oženil; prvič, ko sem imel osemnajst let; a takrat me izvoljenka ni mogla, rekla je, da sem premlad. Drugič, ko sem bil star osemindvajset let; tedaj pa jaz nisem mogel izvoljenke, meni se je zdela prestara. Tako sem ostal torej fant in sem zdaj stric v svoji rodbini. Tolažil sem se, kakor sem vedel in znal; naslikal sem si v mislih, kolikšno veselje bi bilo zame čez dvajset let, če bi ne bilo treba mojemu sinu iti k vojakom in če bi meni ne bilo treba peljati hčerke na elitne plesne, kjer mečejo mirnim družinskim očetu vrčke v glavo.

Nekoč sem imel tudi jaz strica. Ta mi je zapustil enonadstropno hišo z vrtom. Vselil sem se vanjo in izjavil, da ni na svetu srečnejšega in bolj v miru živečega človeka od mene.

Pozimi berem svoje najljubše klasike v zakurjeni sobi, spomladi obrežujem svoja drevesa in cepim debela svojih vrtnic, poleti grem v kopališče, jeseni pa se z grozjem zdravim. To je sijajen program, posebno če tuintam pijem zraven tudi sirotko.

Tako bodo mirno potekli dnevi mojega življenja in pri pogrebu bom imel občo ude-

ležbo, spredaj štiri konje, zadaj občo udeležbo... tako si predstavljam svoj pogreb.

Mož ene mojih sestra je postal brivec, potem ko se je naveličal delati krtače. Zval se je kričar in brivca. Iz časov svojega štetarstva si je ohranil eno samo lastnost — pil je ko krtačar. Razen tega je najel shrambo v moji hišici in jo preuredil v zobotehnični atelier: kajpada za polovično ceno, saj sem bil stric njegovim otrokom. Po kakšnem sistemu je drl zobe, to je bila njegova skrivnost, a takšnega ušesa oglušujočega rjojenja, kot so ga izdajljali njegovi pacienti, se ne morejo spominjati niti najstarejši levi. Tudi to bi bil skril, a to ni bilo mogoče. V sosesčini je stanoval gluhi star mož. Ta se je postavil vsako jutro pred »atelier« *in pretakal solze veselja; zakaj edini človeški glas, ki ga je slišal po dvajsetih letih, je bilo rjojenje pacientov pri mojem častitem sorodniku.*

Bolj vpoštevne zobobole je lečil z zračnim plinom. To me je zelo interesiralo in nekoč sem ga obiskal v njegovem lokalu.

»Kje je zračni plin?« *sem vprašal.*

Pokazal je na plinsko cev, ki je molela iz stene.

»Tukaj.«

»Kako se uporablja?«

»Odvijem, prižgem in piha.«

»In pacientu to dobro dene?«

»Nenavadno dobro. — Ne dere se tako močno.«

»To je silno priprosto, ne bi si bil mislil. In v čem obstoji ta iznajdba?«

»V tem, da mi predmestni pacient veruje, da ga tako izdiranje zoba manj boli.«

Naposled je popolnoma vzel moji hiši pokoj za zobotehnični atelier, v katerega izločbenem oknu je bil umetniško upodobljen ogrski grb iz votlih zob. Celo ponoči so se mi prikazovali svojih zob oropani čevljarji in so terjali svoje zobe od mene, pihaje mi zračni plin v obraz.

Ker sem bil stric, sem smatral za svojo sorodstveno dolžnost, da sem si dal izdreti tri

zdrave zobe v enem letu. K sreči je tako narastlo v tem letu število ljudi, ki so prišli ob svoje zdrave zobe, da je bil moj častiti svak prisiljen pobrati šila in kopita.

Ogrski grb mi je pustil za spomin. 15. marca ga vselej izložim v oknu. Lokal sem dal kramarju s ptiči v najem. Vsa okolica je srečna, le zgornj omenjeni gluhi mož se mlo joče v svoji žalosti.

V naši rodovini me čisla dvajset otrok kot strica. Nimam nikakega nenavadnega imena, ime mi je Miha. Ime ima enkrat v letu svoje mesto v kolektarju, in vendar mi osemkrat v letu sub titulu »god« *vseh dvajset otrok vošči srečo. Sicer mi prinesejo lepe cvetlice, to je res, tudi povedo lepe pesmi, ki jih Ludvik Posa ni zložil zame, to je prav tako res ali, da bi mene vse to kaj razveselilo, to ni res. Mojo pipico denejo v nič, plezajo na drevesa in — kar je še huje — tudi padajo z njih. Potem sme prvi le sodavico piti, če je žejen, drugi sme vse jesti, le marelje ne, tretji svojega suknjiča ne sme sleči... petnajsti mora vsako uro vzeti kinin, dvajsetemu je treba podtakniti v uho vato, ki je namočena v špirit, kaditi pa ne sme niti eden.*

Kako naj bi si vse to zapomnil? Jaz napravim tako: mladica, ki bi moral piti sodavico, namašim s kininom, suknjič sleči dovolim samo tistemu, ki bi ga ne smel. Deček, ki marelje ne sme jesti, cuza v špirit omočeno vato, fantiču, ki bi mu bilo treba dati vato v ušesa, jih zamašim z mareljicami, in vsi, kolikor jih je, kadijo v skritem kotu na vrtu. Da, je vse zaman, kratkomalo se ne spoznam med njimi.

Prav tako je z mojim rojstnim dnevom. Kolikor tudi stikam po rodbinskih tradicijah, zmerom se moram uveriti, da je bil vsak član moje rodovine rojen samo enkrat. Jaz prav tako. Kako pridem torej do tega, da mene pet- do šestkrat vsako leto napade tropa mojih nečakov in nečakinj, pod naslovom »čestitke k rojstnemu dnevu«*? Prizori godovnega dne se*

ponavljajo, zabeljeni s tortami in slaščicami. Takrat si vsa rodovina pokvari želodce pri meni, in dva meseca me potem pozdravljajo očitajoči pogledi. Tu in tam, povsod moram slišati: »Stric Miška nam pači otroke, jih bo popolnoma pokvaril; nič več jih ni moči prenašati.« — Če pa kdo od otrok zavije vrat mojemu naučenemu papagaju pa jaz zato s palico pojasnim fantiču njegovo dejanje, pravijo zopet: »Kakšen surov človek, nima rad otrok; sploh nima rad nikogar; samoljubljen stari norec.«

eČ pa jim dam samo kavo in si nihče ne pokvari želodca, sem prav tako star norec, a povrh še skopuh. »Kakor da ima hraniti za košal Stiska z groši, vse izda le zase.« In tako dalje.

Baš hočem zadremati — privoščiti si svoj najslajši popoldanski počitek, pa pride iznenada poročilo, da je svakinja Malka bolna in da prosi strica Miško, da bi peljal otroke v mestni gozdiček. Kajpada storim to. Program je potem sledeč: razbiti najmanj eno okno na cesti; voziti se v čolnu na ribniku in telebiti vanj; streljanje v tarčo in guganje ter morská bolezen; mala južina na žičnem otoku in s srčnim maslom zamazane obleke; rvanje in krvavi nosovi; nazadnje izgubljen otrok, dolgotrajno iskanje za njim, raditega zakasnel prihod domov, njuhanje, zaspanost, tuljenje. Suma sumarum je poplačilo zame, da me znova proglaše za starega osla.

V rodovini imam tri ali štiri ljubljence. Vsi ti imajo čedno podbradnico, na kateri je zapisano z rdeče uvezanimi črkami: »Ljubljeneč strica Mihe.« Tako vsaj vem, katere otroke imam rad. Ti moji takozvani ljubljenci so najbolj hudožubni otroci v rodovini, z njimi sam ljubim Bog ne ve, kako si pomagati. Pri vsaki epidemiji ošpic morajo biti zraven, zraven morajo biti povsod, kjerkoli se ubije kaka šipa na oknu; dostikrat jih je treba izvelič izpod kolos omnišusov, neverjetno radi plezajo na taka mesta, kjer lahko dol padejo; črešnje jedo s pečkami vred, in najsrečnejši dan bi jim bil, kadar bi mogli pogoltniti kako buciko. Najlepše

SLS in uradniki

Državni uslužbenec je v povojnih letih nodel pri nas svoja posebna pota. V razrvanih političnih razmerah ga je vladajoča demokratska stranka vpregla v svoj voz in skrbno pazila, da so bile vajeti vedno dovolj napete. Marsikateri je to vrglo s pravega tira, udal se je biču, naj ga je gnal kamorkoli. Drugi so s krvavečim srcem molčali in s skrbjo gledali na vedno večjo demoralizacijo med uradništvom. Tisti pa, ki so imeli pogum vzdržati, so čutili dan za dnem nove udarce vladajoče gospode ter čakali po besedi svobodomiselnega voditelja, kdaj gredo z družino na cesto, ker so zaznamenovani od razdiralcev države za »protidržaven« element.

Strasne so bile te razmere in nikakor niso še pozabljene. Toda demokratska močnost je na tleh, SDS je doživela polom, kot ga je pač zaslužila stranka tako ogabnih dejanj. Sedaj prihajamo v redne razmere, v čas miru in graditeljskega dela. K tej tako potrebni ustaljenosti mora pomagati v veliki meri ravno drž. uslužbenec. Ziva mora biti med drž. uradništvom zavest, da mora v ljudski državi kot delavec med ljudstvom delati za skupno korist vseh, za prospek vsega naroda, cele države. Prvo in glavno mu mora biti njegova služba, vršena v polni zavesti odgovornosti pred ljudstvom. Treba je zato globokega čuta odgovornosti za vsako dejanje, treba nepristranosti in objektivnosti, ki ima en sam cilj: javna korist.

Da more uradnik vestno vršiti označeno nalogo, mu je nujno treba stalnosti in umirjenosti. Ko je stopila SLS v vlado in si zastavila kot svojo nalogo pomagati napraviti red v državi, se je zavedala, da mora priti tudi slovenski uradnik v redne razmere. Kljub temu, da so bile še vedno skeleče premnoge rane, ki jih je zadalo pod pritiskom SDS uradništvo slovenskemu ljudstvu, ni šla SLS po poti maščevanja in preganjanj. Da ne bi nastale kahe nepotrebne zmede, se celo najbolj očitne krivice proti našim somišljenikom le stopnjema poravnajo. Tako popravo krivic razkriči seveda nasprotno časopisje kot terorizem, kar seveda nepristranskega opazovalca ne more prav nič motiti. Celotam, kjer je bilo treba streti po uradih terorizem nad našimi somišljeniki, se je postopalo s skrajno obzirnostjo. Vse to je vršila SLS v zavesti, da je v javno korist treba miru in ustaljenosti tudi v uradniških krogih.

In vendar se dobe med uradniki še vedno nekateri, ki nočejo razumevati našega koncilijantnega stališča. Pomirljivost krogov SLS smatrajo za slabost. Še se dobe uradniki, ki jim je demokratska stranka več kot ljudska korist, ki jim je ukaz vodstva SDS več kot služba, več kot vsestransko pomirjenje. Poročajo nam o slučajih, ko se agitira v uradih proti SLS, ki je na vladi, o državnih organih, ki v službi zabavljajo proti našim poslancem. S svojimi strankarskimi znaki v službi izvajajo naše mirne ljudi. V svoji domišljavosti žalibog nekaj uradništva upa, da si bo SLS pustila streljati v hrbet in metati polena pod noge, ker ni nastopila proti uradništvu po vzorcih in metodah demokratov. Daleč so taki ljudje, da sami hočejo udarcev. Hvala Bogu, da je uradnikov te suženjske miselnosti vsak dan manj. Kdor gleda pazljivo na sedanje naše razmere, prizna, da je uradništvo s sedanjim postopanjem ne samo zadovoljno, ampak da dobiva tudi novega veselja za delo. Tistim pa, ki se nočejo naučiti na umirjene razmere, povemo brez ovinkov, da bomo znali streti te vrste terorizem nasproti ljudstvu. Naš cilj je ljudska država, zato ne spada med uradnike, kdor misli, da je članstvo pri kakem svobodomiselnem lažnaprednem društvu več kot skupnost naroda. Če misli kdo, da se da celo v službi usiljevati ljudem to naprednost, pač ne zasluži nikakega pardona. Tudi nobeni organizaciji, naj bo sama po sebi kot stanovska organizacija še tako dobra in upravičena, ne bomo pustili, da strelja preko tega cilja. Korist javnosti naj bo najvišji zakon.

Ko povdarjamo to stališče, pa moramo podčrtati, da nobenemu uradniku ne vsilujemo svojega političnega prepričanja. Kdor ni v srcu prepričan, da so načela SLS prava, ne bo mogel dolgo korakati v naših vrstah, če bi tudi ob razsulu SDS stopil v naš krog. Tiste pa seveda, ki so bili notranje vedno naši, te vabimo, da si ogledajo naše stališče. Terorizem je minil in, kolikor še ni, bo gotovo, zato naj vsakdo svobodno voli in izbira. Kdor bo opazoval od bližje naše delo, bo spoznal, da SLS ne more biti sovražnica uradništva, kot je vedno trbilo nasprotno časopisje, ker prava ljudska stranka ne more izključevati iz svoje skrbi nobenega stanu, ampak mora iskati prave harmonije nad vsemi in splošno korist vseh.

Obsojeni Macedonci

v Solija, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Včeraj zvečer je bila izrečena razsodba proti 23 obtožencem, ki so svoječasno izvršili železniški atentat pri Aleksandrovi. Oproščenih je bilo 14 obtožencev, 9 pa jim je bilo obsojenih v ječo od 3 do 10 let. Razsodba navaja v svojih razlogih, da so atentat izvršili člani macedonskega revolucionarnega komiteja.

Odpadla seja finančnega odbora. Za popoldne sklicana seja finančnega odbora se je radi seje sklicala za zblizanje s Českoslovaško, preložila na 29. maja z istim dnevnim redom.

Zakon o državljanstvu gotov

v Beograd, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Pod predsedništvom dr. Hohnjeca se je danes dopoldne vršila seja plenuma zakonodajnega odbora, na kateri se je vzel v razpravo zakon o državljanstvu. (Odredbe tega zakona je »Slovenec« prinesel že pred dobrim mesecem.) Kot prvi je dobil besedo notranji minister dr. Korošec, ki je ta zakon tudi skupščini predložil. V svojem ekspezeju je naglasil, da je ta zakon znatno spremenjen od prvotno narodni skupščini predloženega načrta. Na podlagi teh sprememb je bil ta načrt v pododboru zakonodajnega odbora soglasno sprejet. Vprašanje državljanstva spada brez dvoma med najvažnejša vprašanja. Jasno se je čutila potreba, da je treba tu vprašanje končno urediti za celo državo. Sedaj smo imeli najrazličnejše zakonodaje. Tako smo imeli avstrijski zakon o državljanstvu, ogrskega, Srbija je imela svojega in Črna gora, Bosna in Hercegovina pa sploh nista imeli takega zakona. Iz samega načrta je razvidno, da se je ta zakon o državljanstvu izdelal po najmodernejših principih, kakršni so v veljavi povsod v inozemstvu. Istotako so se uveljavile tudi vse tiste zahteve in vsi tisti pogoji, na katere se mora država ozirati z ozirom na mednarodne pogodbe. Na vse to se je ozirala. Poleg tega se je ozirala tudi na pogodbe, ki so se sklenile v Rimu 6. aprila 1922 med zastopniki vseh držav-naslednic, dasiravno mi te pogodbe desedaj nismo odobrili. Ta zakonski načrt bo zadovoljil vse potrebe, ki jih z

ozirom na ta problem na nas stavlja sedanja doba. Raditega prosi notranji minister, da odobri ta zakon sprejme.

K debati v načelu se ni javil noben govornik. Zato se je glasovalo. Zakon je bil sprejet soglasno z 18 glasovi. Nato se je vršila podrobna razprava. Pri posameznih členih so se sprejele malenkostne stilistične spremembe. Tako se je prešlo do prehodnih odredb, ki določajo, kdo se bo smatral za državljan po tem, ko stopi ta zakon v veljavo. K prvemu odstavku je notranji minister predložil novo besedilo, in sicer, da se smatrajo za državljane osebe, ki so na dan 1. decembra 1918 imele državljanstvo prejšnje kraljevine Srbije ali kraljevine Črne gore, in ki so si do 1. januarja 1910 pridobile domovinsko pravico v eni izmed občin avstro-ogrske monarhije, ki so prešle v sestavo kraljevine in so to domovinsko pravico obdržale do dne, ko je stopil ta zakon v veljavo.

Proti temu je nastopil Pribežević. Zahteval je, da se mora vstaviti poleg besedila prejšnje kraljevine Srbije in prejšnje kraljevine Črne gore, tudi prejšnje kraljevine Hrvatske in Slavonije. Notranji minister dr. Korošec je vztrajal pri svojem besedilu.

Ker je med tem časom postalo pozno, se je seja prekinila. Prihodnja seja bo jutri ob desetih in se bo nadaljevala podrobna razprava o zakonu, ki bo do konca sprejet. Nato pride na dnevni red odvetniški zakon.

Socialisti zahtevajo kanclerja

v Berlin, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Med drugimi zgubami nemške ljudske stranke je stranko posebno potrla, da je propadel njen kandidat dr. Stresemann, ki je kandidiral na zgornjem Bavarskem in ki je mislil s svojo kandidaturo podpreti liberalizem na Bavarskem. Stresemann je izvoljen na državni listi. Iz novinarskega sveta je zanimivo, da pride v parlament, izvoljen na demokratski listi, glavni urednik »Vossische Zeitung« Georg Bernhard, ki je znan kot izvrsten narodnogospodarski strokovnjak, eden vodilnih časnika-jev in govornikov. Potrjuje se, da je oficijelne strani socialnodemokratske stranke, da zahteva stranka zase vodstvo nove vlade, Pruski ministrski predsednik Oton Braun naj obdrži svoje dosedanje mesto in prevzame posle državnega kanclerja. Po demisiji Marxovega kabineta se bo najbrže njemu poverila sestava vlade, prava pogajanja pa se bodo bržkone začela šele po binkoštnih praznikih.

Francija z volitvami zadovoljna

v Pariz, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Današnji časnikarski komentarji o volitvah v Nem-

čiji soglasno poudarjajo, da se je zunanjepolitični položaj popolnoma razjasnil. »Matin« izjavlja, da mora zunanja politika nove levičarske vlade v Nemčiji sedaj doseči nekatere rezultate, ki so za javno mnenje v Nemčiji posebej važnosti. »Quotidien« naglašja, da mora tudi Francija porabiti to priliko, da se lojalno začne doba sprave. Socialistični »Populaire« pripominja, da je sedaj odpadla vsaka pretveza proti takojšnji izpraznitvi Porenja.

Isti vtis tudi v Londonu

v London, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Angleški listi smatrajo poraz nemških nacionalcev zunanjepolitično za važen z ozirom na svetovni mir. »Daily Telegraph« pravi, da je porast komunistov najgrša posledica volitev. »Morningpost« piše, da pomenijo te volitve zaupnico za republikansko državno obliko, za Stresemannovo politiko in za načelo sporazumevanja narodov. »Daily Mail« poudarja, da so te volitve poraz Hohenzollernecev in zagovornikov revanšne vojne.

Italiji dišijo kolonije

v Rim, 22. maja. (Tel. »Slov.«) V italijanski poslanski zbornici je bila danes razprava o proračunu zunanega ministrstva. Poslanec Bafani je izjavil, da je naloga fašizma na mednarodnem polju, da da Italiji natančno premočrtno in nedvoumno politiko, katero morajo prav oceniti one vlade, ki želijo živeti v Italijo v dobri harmoniji, posebno pa Francija, ki ima z italijanskim parlamentom pogajanja, katere se ne smejo komplicirati z nizkimi komploti. Govornik je vzel na znanje, da so se italijanske zahteve v tangerskem vprašanju priznale. Poslanec Cellesia je izjavil: Revizija podelitve kolonialnih mandatov je postala za Italijo potrebna radi ne-prestane naraščanja prebivalstva in radi zmanjšanja izseljevanja. Italija ima pravico do kolonialnih mandatov in bo to pravico uveljavljala brezpogojno. Dalje se je podrobno pečal z vprašanjem kolonialnih mandatov poslanec Fera, ki je trdil, da je prišel čas, da se načne resno vprašanje, ali ni potrebno, da se spremeni verzajske konvencije o mandatih. V imenu ministrskega predsednika se je državni podtajnik

Grandi pridružil izvajanjem govornikov, nakar je bil proračun odobren. — Kolonialni minister Federzoni je poslanski zbornici sporočil, da grozi Eritreji resna gospodarska kriza radi uničenja kultur po kobilicah. Lakota se more odvrti samo z uvozom in brezplačnim razdeljevanjem žita. Osuševalna dela v močvirnih krajih bodo kmalu dokončana. Glavna železniška proga Massaua-Asmara je že v obratu, gradi pa se podaljšanje železnice v Tessenei. Pristanišče Massaua je najvažnejše trgovsko-politično središče Rdečega morja.

Mussolini hoče streti parlamente čimprej.

v Milan, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Mussolini hoče čimprej izvesti volitve za novo fašistično stanovsko zbornico v Italiji. Zato je pospešil sestavo izvršilne določbe zakona o parlamentarni reformi. Zbornica bo takoj imenovala pet članov mešane komisije, ki je sestavljena po poslancih in senatorjih, kateri imajo nalogo, da sestavijo izvršilne predpise. Senat pa bo svoje člane imenoval prihodnji teden.

Dominijoni se pogajajo samostojno

v Newyork, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Ameriški zunanji urad je v smislu predloga Anglije, da naj se tudi dominijoni povabijo k pristopu h Kellogovemu predlogu, obvestil vlado Kanade, Irske, Avstralije, Nove Zelandije in Južne Afrike o dosedanjih izmenjavah not in jih pozval, da pogodbo takoj pri sklepu sopolpišejo. Smatra se, da bodo dominijoni to storili.

Turčija ne plačuje dolgov

v Pariz, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Zveza upnikov turskih predvojnih dolgov je ogorčeno odklonila odgoditev plačila prvega kupona za eno leto, ki jo zahteva turska vlada z utemeljevanjem, češ da se pogodba ne more pravčasno ratificirati. Zveza izjavlja, da bi taka odgoditev bila jasno kršenje pogodbe, ker je bil prvi obrok itak na zahtevo turske vlade določen za 1. junij 1928. Utemeljevanje, da ratifikacija ni bila mogoča, ne drži, ker bi se z dobro voljo dala izvršiti. Ravno tako ne drži

Javnost, podpri nas!

Akademsko podružnica Jugoslovanske Maticice opozarja vse študente na zadnje dogodke v Primorju, ko fašistična Italija išče nove prilike, da udari po naših ljudeh, češ da škodujejo nacionalnemu ponosu Italije in da obenem dvigne svoje fašistične mase in nas predstavi pred inozemstvom kot zagrižen, nemiren, barbarski element. Tako je zdaj fašistična Italija aretirala več akademikov Slovencev, katerim očita, da so žalili italijansko zastavo in jih žene pred izredno sodišče.

Naši ljudje v Primorju so izpostavljeni strastnemu preganjanju, ne morejo se mu sami s svojimi sredstvi poslužiti v bran. Pomagamo jim lahko samo mi s tem, da svobodno, mirno, barbarski element. Tako je zdaj fašistična Italija aretirala več akademikov Slovencev, katerim očita, da so žalili italijansko zastavo in jih žene pred izredno sodišče.

Naši ljudje v Primorju so izpostavljeni strastnemu preganjanju, ne morejo se mu sami s svojimi sredstvi poslužiti v bran. Pomagamo jim lahko samo mi s tem, da svobodno, mirno, barbarski element. Tako je zdaj fašistična Italija aretirala več akademikov Slovencev, katerim očita, da so žalili italijansko zastavo in jih žene pred izredno sodišče.

Radi naše priznane žilavosti se je podrl črnožolti sistem, Slovencev ne uniči tudi fašistični, ki ne bi mogel preprečiti težnje našega naroda. Predno bo smatrala mednarodna pravičnost stanje v Primorju za dovolj nepravilno in posegla vmes, je potrebno, da mi ne beležimo s temi dnevi v našo kroniko novega črnega znamenja, ampka da nastopimo s klicem:

Dijaštvo, v naše vrste k sistematičnemu delu!

Javnost, podpri nas!

Obsojeni Belorusi

v Varšava, 22. maja. (Tel. »Slov.«) V ogromnem političnem procesu proti beloruski revolucionarni organizaciji Hromada je bila danes v Vilni izrečena razsodba. Od 56 obtožencev jih je bilo 37 obsojenih radi veleizdaje ali vohunstva na dolgoletno ječo. Trije voditelji Hromade in bivši poslanci poljskega sejma so bili obsojeni vsak na 12 let ječe, ostali pa so bili obsojeni na ječo 3 do 8 let.

Predpisi za kopanje v Italiji

v Milan, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Cerkevne oblasti so razposlale italijanskim občinam na morski obali stroge predpise za varstvo naravnosti za prihajajočo kopalo sezono. Nedostatne obleke, ples v kopalni obleki in izhod iz kopališč v kopalni obleki je prepovedan, uvedejo naj se pa strogo ločeni oddelki za moške in ženske.

Z letali ni dobro iti na teča

v Berlin, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Ameriški polarni letalec Wilkins je po prihodu v Drottingham izjavil, da se z letali v polarnih krajih ne more mnogo raziskovati. Mora biti mogoče od Spitzbergov odpluti s podmornico do Aljaske, ker so v ledu povsod odprtine, kjer se podmornica lahko dvigne na površino. Ta misel ni bolj fantastična, kakor misel, preleteti polarne kraje z letalom.

Narodno banko okradli

v Beograd, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Danes se je pričel v Beogradu proces proti bivšemu blagajniku Narodne banke Miljutinoviću, slugi Narodne banke banke Gjurgjeviću in medicincu Božoviću, ki so obtoženi, da so iz blagajne Narodne banke ukradli 1 milijon Din. O tej aferi se je že svoječasno mnogo pisalo. 10. februarja se je v Narodni banki odkril primanjkljaj 1 milijona. Dalje je manjkalo 1050 dolarjev in drugih valut v skupni vsoti 91.270 Din. Vsemu temu se je prišlo na sled na ta način, da se je v Miljutinovićev blagajni odkril deficit v dolarjih. Tako je padel nanj sum radi ostalega milijona. Na policiji je Gjurgjević priznal, da je videl, kako je blagajnik vzel milijon dinarjev. Da ga ne bi naznanil, dal je dal 200.000 Din. Teh 200.000 dinarjev je dal Gjurgjeviću Božoviću, da jih skriva. Danes so vsi trije tajili. Sluga se zagovarja, da so ga na policiji pretepli in da je zato priznal. Danes so zaslišali vse tri obtožence in slišali priče.

Spokerjen boljševik Radok. Po poročilih iz Moskve se je Karlu Radeku izdalo dovoljenje, da sme zapustiti mesto izгона Tobolsk in se poleti naseliti na Krimu, očitno radi tega, ker je zapustil opozicijo in se zopet pridružil večini stranke, dasi svojega nespravljivega stališča še ni opustil.

Princ Karol pripravlja tožbo. Rumunski princ Karol je potom odvetniške pisarne dal objaviti listom, da je sedaj preobremenjen, da bi mogel vložiti tožbo radi razžaljenja časti radi številnih napačnih vesti o njem in njegovem gostitelju, da pa bo tožbo vložil takoj, ko bo bolj prost.

li delavca v odvisnosti tudi, kar se stanovanja tiče. Svoje socialistično stališče za komunistično stanovanje so ravno v nepravem času razkrili, ko se ves Maribor veseli, da se je SLS posrečilo s pomočjo ministra dr. Gosarja in obč. kluba SLS na magistratu izvršiti vse predpriprave za veliko delavsko kolonijo, kjer bo delavec dobil ne le stanovanje, ampak svoj dom.

□ **Umrl je** Vrhovnik Josip, uradnik drž. železnice. Pogreb bo v četrtek ob 5 iz hiše žalosti na Koroški cesti, 43 na mesno pokopališče v Pobrežju.

□ **Pri belem dnevu** odnesla ročno torbico. Dogodek se je izvršil v tukajšnjem Magdalenskem parku. Marija K. je pustila svojo ročno torbico na klopi, kjer je sedela, ter se podala k sosednji klopi, kjer je sedela neka znanka. Pa glej! V tem trenutku prijadra mimo neznana ženska, pobere z bliskovito naglostjo torbico na klopi in prav nedolžno nadaljuje svoj izprehod po parku. Lastnica ročne torbice je pravočasno opazila, da njene torbice ni več na klopi ter naprosila neznano izprehajalko, naj torbico vrne. Osumljenka je takoj odločno zaničala, da bi bila ona vzela torbico. Resnica se je šele pokazala, ko je stražnik 42 letno osumljenko J. N. pripeljal v zapor, kjer je privlekla na dan ročno torbico — izpod nogavic.

□ **Lov za tatom kolesa.** Neki posestnik iz Bresternice pri Mariboru se je pripeljal na svojem kolesu v Mariboru, da si kupi nov klobuk. Vstopil je v klobučarno Auer v Vetrinjski ulici pustivši kolo pred trgovino tako, da ga je lahko videl tudi iz trgovine. Le za trenutek je obrnil pažnjo na klobuke; ko pogleda proti vhodu, opazi, da je kolo izginilo. Takoj je hitel na cesto ter ravno videl, kako je neznani moški zavil z njegovim kolesom »Ob jarku« ter po Kopališki ulici proti Aleksandrovi cesti. Lastnik kolesa pa si je znal dobro pomagati. Srečal je kolesarja in ga naprosil, naj mu posodi kolo — pa hajd za neznane, ki je zavil v Mišinsko ulico. Tukaj so ga tudi ujeli. Neznaneec je neki F. N. iz Apač. In prav ganljiv izgovor si je zmisllil, čim so ga ujeli: da je pripeljal v mesto vole ter da je imel v klavnici opravek, radi česar je pred omenjeno klobučarno v Vetrinjski ulici naprosil za kolo nekega gospoda, ki je stal pri kolesu.

□ **Gojzerji in strapac** čevlji I a kvalitete. Karo, Maribor, Koroška 19.

Aeroklub v Mariboru

(Ob velikem letalskem dnevu na binkošno nedeljo.)

Mogočen povojni razmah letalstva v drugih evropskih državah je našel odziva tudi pri nas. Moral pa je najti odziva ob očitno demonstrativnem delu Italijanov na tem polju in to predvsem izza Mussolinijeve nadvlade v sosedni državi. Izkazalo se je prav jasno, da mora tu zagrabiti tudi zasebna iniciativa. Plod tega spoznanja pa je ustanovitev Aerokluba Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je pričel z izdajanjem društvenega glasila »Naša krila« in si je dal pobudo za veliko letalsko propagandno delo med jugoslovanskim ljudstvom. Nositelji te ideje pa so oblastni odbori »Aero-kluba« v posameznih oblasteh ter mestni odbori v posameznih krajih.

Maribor ni mogel zaostati pri tem delu. Začetkom novembra 1927 se je vršilo posvetovanje za ustanovitev mariborskega oblastnega odbora Aerokluba; februarja t. l. pa smo imeli ustanovni občni zbor, na katerem se je izvolil odbor z ravnateljcem g. dr. Tomiškom na čelu. Mariborskemu oblastnemu odboru so podrejeni vsi mestni odbori v mariborski oblasti, ki so osnovni del tega velikega gibanja za razširjenje letalstva v posameznih krajih. Ta nova ideja je našla v Mariboru kmalu ugodnih

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, dne 23. maja: Zaprtlo.
Četrtek, dne 24. maja: NEDELJSKI ODDIH. D.
Petek, dne 25. maja: STILMONDSKI ŽUPAN. B.
Sobota, dne 26. maja ob 15. uri: CYRANO DE BERGERAC. Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

OPERA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, dne 23. maja: POLJSKA KRI. Opereta. Lj. predstava pri izredno znižanih cenah. Izven.
Četrtek, dne 24. maja: RIGOLETTO. Gostuje g. Henrik de Mazey, prvi tenor velike opere v Parizu. Izven.
Petek, dne 25. maja: Zaprtlo.

Mariborsko gledališče

Sreda, dne 23. maja: Zaprtlo.
Četrtek, dne 24. maja ob 20. uri: GROFICA MARICA. Ab. D. Kuponi. Znižane cene, Zadnji krat.

Petek, dne 25. maja: Zaprtlo.
Sobota, dne 26. maja ob 20. uri: LEPA PUSTO-LOVŠČINA. Ab. B. Kuponi.

Prireditve in društvene vesti

Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par. vsaka nadaljnja beseda po 3 Din.

Tombola Prosvete sv. Jurija bo, 3. junija ob dveh popoldne na ljubljanskem Gradu.

Ruska Matica in ruska ljudska univerza. V petek dne 25. maja t. l. se bo vršilo v balkonski dvorani univerze predavanje gosp. univ. prof. Aleksandra Makleceva o »Vzrokih in obliki otroškega zločinstva«. Začetek ob 17. Vhod prost.

tal. Klub šteje že danes nad 2000 članov (predvsem častnikov in dijakov), med temi je tudi nekaj dobrovoljnikov, ki so prispevali v društveni sklad po 1000 Din, ter ustanovitelji s prispevkom 500 Din. Posnemovalci pa se seveda hvaležno pričakujejo.

Svoj namen t. j. seznanjati ljudske množice z idejami letalstva kot sredstva narodne obrambe ter zračnega prometa, razvijati smisel in ljubezen do letalstva kot športa ter narodno-gospodarskega činitelja, ta svoj namen zasleduje mariborski Aero-klub z vso živahnostjo in ljubeznijo. Da zanima širšo javnost za vse to, je mariborski odbor priredil dvoje poučnih predavanj: prvo o razvoju letalstva sploh, drugo pa o našem jugoslovanskem letalstvu (s sklopi slikami). Takoj pa se je lotil tudi široko-zasnove akcije v prid sklada za nabavo zrakoplova, ustanovitve pilotske šole, zgradbe aerodroma in pa za to, da se v Mariboru pripravi prostor za postajališče mednarodne zračne plovbe. S tem bi Maribor vsekakor veliko pridobil.

Na binkoštni praznik pa imamo v Mariboru veliki letalski dan. To bo za Mariborčane nekaj posebnega, posebujo pa za našo mladino, ki je za šport tako navdušena. To bodo Mariborčani gledali! — Skupinsko letanje aeroplanov z obrazovanjem raznih oblik, borba aeroplanov v zraku, spuščanje balončkov in lov z aeroplani na balončke itd. Zato ni čudno, če vlada že sedaj med meščani ter okoličani tako veliko zanimanje za to prireditev, ki se bo vršila na binkoštno nedeljo na Teznu pri Mariboru. Samo lepo vreme Bog daj!

Na binkoštni dan na Tezno vsak Mariborčan!

Celje

□ **Prihodnja javna seja celjskega mestnega občinskega sveta** se vrši v petek, dne 25. maja ob 6 zvečer. Poleg običajnih poročil odsekov je na dnevnem redu tudi volitev upravnega odbora Mestne hranilnice v Celju. Minister za trgovino in industrijo je namreč odobril svoj čas zahtevane predloge in tako bomo prišli po dolgih mesecih gerentstva zopet do redne uprave Mestne hranilnice.

□ **Ožji okrajni odbor SLS** za celjsko-vranski okraj ima važno sejo v četrtek dne 24. maja ob 2 popoldne v prostorih tajništva SLS v Celju. Og. odborniki so nujno vabljeni, da se seje udeležijo.

□ **Ljudska knjižnica** na Cankarjevi cesti 4 je odprta vsak delavnik med 5. in 7. uro zvečer. Oglejte si bogat seznam knjig v knjižnici in izkoristite priliko, da se seznanite z lepo knjigo!

Dopisi

Tržič

Obstreljena sta bila zadnje dni kar dva mladenci. V petek jo je dobil po nesreči učenec meščanske šole Franc Weber, ko je njegov tovariš na stanovanju ogledoval orožje, v nedeljo zvečer je bil pa ranjen čevljarji vajenec Anton Janežič na cesti, ko si je nesel k mojstru delavno obleko od doma. Oba sta bila ranjena v roko in sta morala v bolnico. Obstreljena sta bila s 6 mm pištolo, katere pokajo zadnji čas po Tržiču na vseh koncih in krajih. Čudno, da si to pištolo more kupiti že vsak. Pravijo, da bodo kmalu že cel razredi meščanske šole oboroženi s temi pištolami. Če si jih nabavijo še številni rokodelski pomočniki in vajenci, bo lega kar preveč. Stariši, vzgojitelji in gospodarji, bodite pozorni na s čim se peča mladina!!

Nezvestega nočnega čuvaja je imela tovarna čevljev Peko. Ko je čuval tovarno pred tatovi, je kradel sam. Ukradeno blago je pošiljal v Prekmurje. Te dni ga je pa prišla roka pravice, ki bo razkrila nje in njegove pomočnike.

Trbovlje

□ **Poroka.** Mizarski mojster g. Cestnik Ivan, član Orla, se je poročil z gđ. Brigito Štrovs iz Rovt nad Trbovljami.

□ **Prvi dan naborov**, ki se vršijo v Društvenem domu, je potekel v najlepšem redu in miru. Trboveljski lantje so se obnašali jako dostojno in ni zaznamovati nobenih pretepotov ali nemirov.

□ **Organist g. Miha Ličar** je obhajal v soboto dne 19. t. m. štiridesetletnico svojega organistovanja. Ob tej priliki mu je zapelo tukajšnje pevsko društvo »Zvon« podoknico.

□ **Cerkveno-šolske izkušnje** za letošnje šolsko leto so se vršile v ponedeljek 21. t. m. v tukajšnji župni cerkvi. Pri izpraševanju je bilo navzočih nad 1000 otrok trboveljske in vodenske šole.

□ **Cerknica.** Tukajšnja orlovska družina priredi na binkoštni ponedeljek, 28. t. m. ob 3 popoldne na vrtu g. Martinčiča svojo letno javno telovadno prireditev. Ob pol 2. bo sprevod po trgu v cerkev, kjer bodo litanije, nato na telovadni prostor. Program lep. Po telovadbi se razvije prosta zabava v zvezi s šaljivo pošto in bogatim srečolovom. Sodeluje godba tukajšnjega gasilnega društva.

Darovi za Bolgare

Naša uprava je prejela še naslednje darove: Župni urad Domžale Din 500; Zbirka pri Sv. Krištofu v Ljubljani Din 110; Matija Obrhan, Maribor Din 100; Neimenovana Din 100; Kmetijsko društvo Laški potok Din 100; Neimenovane Din 55; Pihler Marija, Ptuj Din 50; Ana Cohan Din 25; Ambrozij Rusjan, Gederovci Din 25; Cirila Rakovec Din 25; Neimenovan Din 10; Neimenovan Din 10; I. Fatir Din 10; I. razr. osnovne šole v Centibi Din 15; III. razr. osnovne šole v Bušči vasi Din 10. Darovalcem tisočera hvala! Prosimo še nadaljnjih darov!

Orel

Orel Krakovo-Trnovo v Ljubljani priredi v nedeljo, 10. junija t. l. na društvenem telovadišču (Karunova ulica 14) javni telovadni nastop. Sodeluje godbeno društvo »Sloga«.

Krožkom ljubljanske srenje! Ljubljanska orliška srenja priredi na binkoštni ponedeljek dne 28. maja izlet na Rožnik, kjer ob ob 7 uri zjutraj ob vsakem vremenu sv. maša s pridigo in skupnim sv. obhajilom kot proslava orliškega praznika sv. device Orlanske. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe.

Sport

Nogomet. Pri včerajšnji tekmi Maribor:Železničar je zmagal Maribor v razmerju 3:2.

Turistika

Villanova kočna na Begunjski je otvorena od 26. maja dalje in potem stalno oskrbovana. Koča je deloma prenovljena in dopolnjena z novim inventarjem.

Plavolaske in črnolaske

so istega mnenja, ker

ELIDA SHAMPOO

deluje čudodelno. — Svilenkasti lasje!

Gospodarstvo

Stanje posevkov

Dne 16. t. m. smo objavili uradno poročilo o stanju posevkov v drugi polovici meseca aprila v celi državi.

Sedaj smo dobili podatke tudi o stanju posevkov v Sloveniji v prvi polovici t. m.

Splošno moramo ugotoviti, da so kulture večinoma zaostale v rasti. Poleg tega je mokro vreme zelo pospeševalo razvoj plevela.

Posebej o stanju kultur imamo naslednja poročila (1 odlično, 2 zelo dobro, 3 dobro, 4 slabo in 5 zelo slabo): v ljubljanski oblasti pšenica 2—3, ječmen 2—3, rž 2—3, oves 3; korusa: setev zgodnje koruske je zaradi velike moče nekoliko zaostala; krompir je večinoma posajen in zelo neenakomerno kali. Detelje 1—2, lucerna 2—3, travniki 1—2, pašniki 2—3; stanje vinogradov je med 3 in 4 zaradi pozeb na več krajih. Jabolka 2—3. Dež je vsem kulturam zelo škodoval, zlasti cvetočemu sadnemu drevju. Opetovana, četudi redkokje močna slana je poškodovala sadno drevje. Cvetoder je napravil zlasti na jabolnah po Doljenjskem veliko škodo. Stanje živine je povojno, samo v krajih, kjer je seno pri kraju, je bolj slabo, ker je paša nezadostna.

Podobno se glase poročila iz mariborske oblasti: pšenica 2—3, ječmen 3, rž 3, oves 3; setev koruske ni povsod izvršena radi mokrega in hladnega vremena posevki trpijo. Krompir 3, je posajen, deloma pa radi neprestanega deževja v zemlji gnije. Detelja 2—3, lucerna 2—3, travniki, pašniki 2—3, vinogradi 2—3; v okraju Smarje je bila večja škoda radi slane. Jabolka 2. Neprestano deževje škoduje skoro vsem kulturam, zlasti cvetočemu sadnemu drevju. Dvakratna slana je poškodovala orehe in slabše vinograde v nižjih legah. Ponekod so škodo radi poplav in plazov. Stanje živine je povojno.

Tudi uradna in privatna poročila iz cele države ugotavljajo, da je stanje ozimne nadalje do-

bro, le hladno vreme ne da koruzi, da se dobro razvija.

Stanje vinske trte v krškem okraju je sedaj zelo zadovoljivo. Čeprav so vsled deževnega vremena poganki zakasnili, je bila vendar zamuda v nekaj toplih dnevih nadomeščena. Zaroda je na trtah izredno veliko, tako da če ne bo posebnih nesreč, bo letina izvrstna. Slana, ki je grozila prejšnji teden enkrat, je zadela le vinograde v nižji legi, a niti te občutno. Bolezni na trtah ni in tudi ne škodljivcev, zato vinogradniki z velikim upanjem pričakujejo jesen. Bogata vinska produkcija jim bo omogočila, da se izkopljejo iz slabega gospodarskega položaja, ki so vanj prišli vsled zaporednih slabih letin ter vsled vinske krize.

Gospodarske zahteve

V ponedeljek je kongres zbornice v Osijeku nadaljeval svoje delo in sprejel naslednje resolucije:

1. Konferenca ugotavlja, da naš izvoz zadnja leta stalno pada in da njegova vrednost postaja vedno manjša in vsi naši izvozni predmeti imajo vedno nižjo vrednost na tujih tržiščih. Merodajni faktorji naj se pobrigajo za odpravo vzrokov za to nazadovanje. Konferenca zahteva hitro postopanje merodajnih državnih faktorjev glede predlogov zbornice in da se ne zanemari niti en konkreten ukrep za tudi najmanjši povzdig izvoza.

2. Konferenca konstatira, da konzularna služba vključ nedvomnemu izboljšanju ne odgovarja še popolnoma našim potrebam in zato je potrebna hitra reorganizacija naše konzularne službe. Posebno pozornost je treba posvetiti gospodarsko-trgovski izobrazbi vsega konzularnega uradništva.

Končno konferenca ugotavlja, da konzulati nimajo dovolj osebja in potrebnih informacij kakor tudi da v mnogih državah nimamo konzulatov, ki bi bili zelo potrebni za naše gospodarstvo in poziva kralji, vlado, da z brzimi ukrepi to odpravi.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Sreda, 23. maja. — 144. dan. — Janez Krstnik de Rossi, Deziderij.

Novosadska vremenska napoved za sredo 23. maja: Vedro in lepo v celi državi.

Dunajska vremenska napoved za 23. maj: Izpremenljivo, solнечно.

ZGODOVINSKI DNEVI.

23. maja: 1898 so pričeli graditi vrhniško železnico. — 1915 je Italija napovedala vojno Avstriji. — 1893 je umrl bivši avstrijski ministrski predsednik Schmerling. — 1869 so napravili člani ljubljanskega Turnvereina izlet čez Janče v Vevče. V Lazah so jim slovenske žene vzele zastavo. V Vevče je bila poslana stotinja vojakov, da bi izzivala prebivalstvo in ščitila turnerje. Vojaki so umorili v Vevčah kmeta Rodeta, več kmetov pa ranili. V Ljubljani so pripravili topove. — 1914 je albanski knez Wied pobegnil na italijansko vojno ladjo »Misurata«. — 1871 se je pričelo najstrašnejše divjanje pariške komune, ki je trajalo do 25. maja. Zgorelo je ob tej priliki nešteto javnih poslopij. — 1874 je v Ljubljani umrl skladatelj Jurij Fleišman. — 1498 je bil v Florenci zažgan italijanski reformator Girolamo Savonarola. — 1540 je umrl italijanski zgodovinar Francesco Guicciardini. — 1618 se je z vstajo v Pragi pričela tridesetletna vojna. — 1707 se je rodil švedski naravoslovec Karl von Linné. — 1790 se je rodil potovalec okrog sveta Dumond d'Urville. — 1799 se je v Londonu rodil angleški pisatelj Th. Hood. — 1848 se je rodil letalec ing. Otto Lilienthal. — 1906 je umrl dramatik Henrik Ibsen. — 1908 je umrl francoski pisatelj François Coppé. — 1886 je umrl nemški zgodovinar Ranke.

★

★ Univerza v Ljubljani. Ali bi Slovenci mogli kdaj mirno prenesti, da bi se od nas poslovili naši najboljši sinovi in odšli iz naše lepe domovine zato, ker hočejo služiti le znanosti in resnici? Ali tema božjima hčerkama ni mesta med našim narodom? Pristopajte k društvu za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada! Članarina je urejena takole: podporni člani plačajo letno 20 Din; redni člani letno 50 Din, oziroma juridične osebe 100 Din na leto; dobrotniki so oni, ki plačajo na leto 500 Din ali enkrat vsaj 5000 Din; ustanovniki plačajo na leto 1000 Din ali enkrat vsaj 10.000 Din; pokrovitelji pa plačajo na leto 5000 Din ali enkrat vsaj 50.000 Din. Naslov: Ljubljana, Univerza. Poštni čekovni račun št. 12.368.

★ Občni zbor Županske zveze za Slovenijo se vrši v sredo, 6. junija 1928 ob poldeseti uri dopoldne v Unioinu (Bela dvorana) v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo tajništva. 3. Poročilo o delnem stanju. 4. Določitev članarine. 5. Izprememba pravil. 6. Volitev načelnika (odbor) in pregledovalcev računov. 7. Slučajnosti. — Opomba: Če bi ob določeni uri ne bilo navzočih dovolj članov, more zborovati občni zbor pol ure pozneje pri vsakem številu udeležencev. Morebitne predloge je pisмено javiti odboru vsaj osem dni pred občnim zborom. — Odbor.

★ Shod SLS se bo vršil na binkoštni ponedeljek, dne 28. maja, ob polosmih zjutraj

Za Binkošti

IN BIRMO nudi najelegančnejša oblačila za gospe in dečke trdka

Drago Schwab, Ljubljana.

pa je, da moram trpeti tudi zavoljo teh razposajenih otrok. »No, stric Miha pa pridnim otrokom daje potuho! Nevrednim daje prednost, da, izprija jih še bolj. Celo svojih staršev ne ubogajo več.« Take in enake moram zmerom slišati.

Na vrat mi naprtijo tudi »moje ljubljence«, če doma z njimi ni moči več izhajati. Takrat prebijem vselej ure smrtnega strahu, da si utegnejo eventuelno pri meni vrat zlomiti. Na stole jim dam prinesiti sladkorja in krotim z njim njih hudi pohlep. Vendar so se radi tega sladkorja že tako preobjedli, da jih začena zdaj tudi že po krompirjevi juhi mrzlica trestli.

Ker sem stric, me v rodovini pogosto povabijo na kosilo. V takih primerih se skušam vselej obleči nagnjenjem otrok primerno. Ta posebno rad pomaže bele obleke, oni zopet črne, žal pa so otroci muhasti in preminjajo svoja nagnjenja vsak dan. Brez ozira na barvo obleke jo strastno mažejo kar na slepo; od rodbinskih obedov pridem vselej ves zamazan domov. Zavodim za čiščenje madežev sem v okolici že davno pomogel od procvita. Če bi bil filozof, bi se tolažil s tem, da ima tudi solnce madeže, samo njega madeži nič ne stanejo.

Kadar razsajajo ošpice, zlobnajo zdrave otroke vkup in jih pošljejo k meni. Dostikrat me izrinejo za cele tedne iz moje ljube hišice. V takih primerih se umaknem v trgovino kramarja s ptiči; tu stanujem potem med mladimi morskimi prašički in nagačenimi starimi orli. Tu se dobro počutim, niti eno bitje med njimi mi ne reče stric. Škrjanček žgoli, kanarček poje, čizki žvrgele in brišem si iz oči solze ganotia »staro pastirčko.

v Jurkloštru. Na shodu bo govoril oblastni poslanec Deželak.

★ Umrl je včeraj dopoldne v starosti 61 let gospod Fran Ahačič, tovarnar v Tržiču, prvi slovenski župan v Tržiču od leta 1912. do 1921., soustanovnik in član prosvetnih in gospodarskih organizacij, dober gospodar in odličen katoliški mož. Pogreb blagoga pokojnika bo v sredo ob polsestih dopoldne.

★ Vsi, ki so se prijavili za binkoštno romanje na Trsat, so že prejeli podrobna pojasnila z voznim redom. Kdor želi še kakega pojasnila, naj se nemudoma javi »Sveti vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

★ Kmetijski tečaj za učitelje. Mariborski obl. odbor hoče pomagati učiteljem, da se usposobijo za vodstvo kmetijsko-nadaljevalnih šol na deželi. V ta namen priredi za učitelje, ki bi se hoteli posvetiti temu idealnemu delu, tritedenski kmetijski tečaj od 9. do 28. julija t. l. na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Udeleženci imajo stanovanje in hrano na Vinarski in sadjarski šoli proti plačilu 700 Din, polovico te vsote plača obl. odbor. Prosilci morajo imeti usposobljenostni izpit; pri sprejemu se bo predvsem oziralo na one prosilce, ki so že delovali na kmetijsko-nadaljevalnih šolah. Oblastni odbor bo v bodoče podpiral samo one kmetijsko-nadaljevalne šole, ki jih vodijo učitelji, kateri so se udeležili kmetijskega tečaja v Mariboru. — Udeleženci naj se prijavijo do 15. junija t. l. oblastnemu odboru v Mariboru.

★ Gospodinjski tečaj za učiteljice. Mariborski obl. odbor hoče pomagati učiteljicam, da se usposobijo za vodstvo gospodinjstvo-nadaljevalnih šol na deželi. V ta namen priredi za učiteljice, ki bi se hotele posvetiti temu idealnemu delu, štiritjedenski gospodinjstveni tečaj od 9. julija do 4. avgusta t. l. v zavodu št. šolskih sester v Mariboru. Udeležence imajo hrano in stanovanje pri šolskih sestrah proti plačilu 1.000 Din, polovico te vsote plača obl. odbor. Prosilke morajo imeti usposobljenostni izpit; pri sprejemu se bo predvsem oziralo na one prosilke, ki so že delovale na gospodinjstvo-nadaljevalnih šolah. Oblastni odbor bo v bodoče podpiral samo one gospodinjstvo-nadaljevalne šole, ki jih vodijo učiteljice, katere so se udeležile gospodinjstvenega tečaja v Mariboru. — Udeleženke naj se prijavijo do 15. junija t. l. oblastnemu odboru v Mariboru.

★ Vžigalice in cigaretni papir — razprodaja starih zalog. Razprodajalci vžigalice in cigaretnega papirja — torej trgovci, gostilničarji in tudi potrošniki teh predmetov se opozarjajo na izpremembe, ki nastanejo z dnem 1. julija 1928 in sicer: Po 1. juliju 1928 se bodo smele razprodajati vžigalice le iz omotov, ki bodo opremljeni pri voščenih vžigalicah z monopolno bandomo za 10 Din in pri običajnih vžigalicah z bandomo po 7 Din. Vsak trgovec bo smel imeti naenkrat odprtjen samo en paket po 10 škatlic. Do 1. julija 1928 morajo biti razprodane vse vžigalice brez bandome. Pri komur se bi našle po tem roku ali kdor bi take vžigalice uporabljal po 1. juliju 1928, se mu iste zaplenijo in se bo smatral za tihotapca. Že sedaj pa vse kaže, da starih zalog ne bo moglo razprodati, zato je treba velike previdnosti. Prav bi bilo, da monopolna uprava preostale zaloge pri trgovcih označi z novimi bandomi, da se državljan ne bi zasledoval zaradi dejanj, ki jih niso sami zakrivali, temveč bi bili le posledica prekratkega razprodajnega termina. Slično je s cigaretnim papirjem. Po 1. juliju 1928 se sme prodajati in uporabljati samo cigaretni

Moja rodovina mi je dala večkrat prikrito razumeti, da se za dobro vzgojenega strica spodobi, da se povrne z velikim imetjem iz Amerike in da nato brez otrok in bogat umre. Kot evropski stric nimam prav nobenega slovesa. Najhuje pa sem naletel pri svojih ljubih sorodnikih, ko sem priredil za otroke poletno gostijo na svojem vrtu.

Ker sem vedel, da ni za otroke večjega veselja, ko če se lahko pošteno umažejo, sem dal dan pred prvimi majniki celo ograjo in vse vrtno stole in klopi nanovo prebarvali. Da bi njihovo veselje še povečal, sem dal na raznih mestih dvorišča in vrta napraviti luže. Še sedaj mi pridejo solze v oči, če se spomnim velike blaženosti, ki sem jo s tem pripravil otrokom, kakšen radosten krik so zagнали, ko so najprej na popolnoma novih hlačah enega od otrok zagledali velikansko rdečo maroglo! In solze veselja so se lesketale v očeh ljubim otrokom, ko se je Jošku posrečilo, da je tako zalučal v lužo velik kamen, da je bilo vseh dvajset hkrati umazanih. Sicer so se morali ubožci celo popoldne truditi, da so to dosegli.

In veste, kaj sem želel za to svojo dobroto? Starega osla so me imenovali, starega norca. In čeprav so otroci hodili okrog vse leto v pomazanih oblekah, sem moral vendarle kupiti dvajset novih.

Tako sem naštel vse bridkosti človeka, ki ni zagrešil drugega nego to, da je stric, in izjavljam s tem, da je to stanje nevzdržno. Na plan, strici, konstituirajmo se! In če smo enkrat organizirani — oženimo se vsi hkrati! Iztrebimo rod stricov do korenine. Biti hočemo možje in očete; ti imajo manj odgovornosti, in manj je treba pretrpeti.

(Iz madžarsčine prevedel I. L.)

papir z bandomi po 0.65 in po 1 Din. Stare bandome po 0.50, 0.80 in 0.90 Din se ne bodo več priznavale. Prodaja takega papirja in tudi uporaba se bo kaznovala po 1. juliju 1928 kot tihotapstvo.

★ S pošte. Nastavljena sta Angela Jančičeva za pogodbeno poštarico v Jurkloštru, Rudolf Murmayer pa za pogodbenega poštarja pri Sv. Urbanu blizu Ptuja. — Nadzornik Dušan Djordjevič je premeščen iz Beograda na poštno ravnateljstvo v Ljubljani. Nadalje so prestavljeni: upravnik II-2 Ivan Slavec iz Kranja na poštno podružnico št. 3 v Mariboru in Ciril Novak iz Maribora v Šmarje pri Jelšah; pb. ur. II-4 Marija Porentova iz Ljubljane v Velike Lašče; Ivanka Vindišarjeva iz Kranja ter Marija Zorova iz Nove vasi pri Rakeku na ljubljansko glavno pošto; Angela Klemenčičeva s poštne podružnice št. 3 v Ljubljani v Juršince; dnevničarja: Fr. Jerančič iz Maribora na ljubljansko kolodvorsko pošto, Anton Bačnik iz Ljubljane v Zagorje ob Savi. — Upokojeni so: pb. ur. II-2 Marija Tekavčeva na ljubljanski glavni pošti in zvančnika 1. skup. Ivan Dekleva in Ognjeslav Brečko, oba na mariborski glavni pošti. — Pb. ur. II-5 Marija Kočarjeva v Čakovcu je odpovedala poštno službo, pogodb. poštarica Marija Radetova v Starem trgu ob Kolpi je odpuščena.

★ 200 letnico svojega obstanka bo 2. in 3. junija praznoval frančiškanski samostan v Vukovarju. Za to proslavo se vrše v mestu in okolici velike priprave.

★ Pevska tekma. Obrtniško in meščansko pevsko društvo v Subotici bo prihodnjo nedeljo praznovalo svojo desetletnico. Pri tej priliki bo tekma vseh pevskih društev v Vojvodini. Udeležila se je bodo hrvatska, srbska, madjarska, romunska in nemška pevška društva. Na proslavo bo prišel tudi prosvetni minister Grol in razne druge ugledne osebe iz Beograda in drugih krajev.

★ Poziv. Podpisano društvo nujno rabi imena vseh javnih nameščencev, po vsej kraljevini, ki so krščanskih načel in naši dobri prijatelji. Zato vabimo, da se v lastnem interesu vsi, ki niso še naši člani, pisмено ali osebno javijo. Zadeva je zelo nujna. — Strokovno društvo javnih nameščencev in vpokojencev kraljevine SHS v Ljubljani, Mestni trg št. 19-III.

★ Požar. V soboto, 19. maja, je pogorelo do tal župnijsko gospodarsko poslopje v Murški Soboti. Ogenj je bil podtaknjen, opazil ga je ob 1 ponoči g. poslanec Jerič, ko se je vračal iz Kroga. Med gašenjem so ukradli v župnišču slanino in meso. V isto župnišče so udri tatovi od sobote na nedeljo ter ukradli g. katehetu Horvatu kolo, g. kanoniku pa obleko in dragocenosti. Požigalcev in tatov še niso izsledili.

★ Velik vlom v Poljčane. V noči od ponedeljka na torek se je izvršil v Poljčane pri Malitševu zalogi prvi velik vlom. Pretkani vlomilci so si pomagali skozi lino v notranjost. Odtod so prišli v spodnje prostore, kjer se nahaja železna blagajna. Vlom so izvršili na uprav strokovnjaški način. Odvili so zapah pri blagajni. Pri tem so se poslužili dela in železnega droga. Odpri so blagajno ter odnesli 15.000 Din, hranilno knjižico ter nekaj drugih dokumentov. Mariborska policija je bila v teku včerajšnjega dopoldneva obveščena o tem vlamu. V Poljčane se je takoj odpeljal detektiv, da izvrši odtiske prstov. Poseben policijski uradnik pa se je s policijskim psom odpeljal v Poljčane z avtomobilom.

★ Naša trgovska mornarica se je pričela dobro razvijati. Te dni se je vršil v Dubrovniku po starih običajih krst novega trgovskega parnika »Sv. Vlaho«. Parnik je last »Dubrovačke parobrodске plovnice«, ki ima z družbo »Atlantska plovidba« v rokah skoraj ves naš promet z Ameriko in drugimi prelocean-skimi kraji. Parnik ima 9000 bruto register-ton ter je bil zgrajen na Angleškem.

★ Bogat ribji lov. Pretekli ponedeljek so pripeljali v Split okoli 50 stotov sardel iz raznih krajev naših otokov. Zadnje dni je bil ribolov na Jadranu sploh izredno bogat.

★ Um se je omračil na Vnebohod v frančiškanski cerkvi v Dubrovniku nekemu 24 letnemu uradniku. Prišel je vpiti in tolči okoli sebe in je napravil med navzočimi verniki precejšnjo paniko. Vendar se je posrečilo, da so ga hitro spravili v bolnico.

★ Zanimiva aretacija. V Skoplju so aretirali odvetnika Veljo Vukičevića, bivšega velikega župana v Nišu. Dolže ga, da je ponaredil menico v znesku 25.000 Din.

★ Smrtna nesreča delavca v tovarni. Iz Osjeka poročajo: V tovarni tanina v Belišču se je pripetila velika nesreča. Štefan Majdanovič je natikal na kolo transmisijski jermen. Naenkrat ga je zgrabilo kolo in ga vrglo s tako silo ob tla, da je bil takoj mrtev.

Obleke

moške, fantovske in dečje kupite najceneje pri

Josip Ivančič

Ljubljana, Dunajska cesta 7.

★ Dvignejo naj se sledeče ponudbe: Adaptacija, Po dogovoru, Zanesljiva, Krasna lega, Roža skrivnosti, Maj štev. 3491, Zanesljiva, Zahteva plače, Natančen pouk, Nemščina, Trgovina, Spalnica takoj, Čebelar, Tržen.

★ Krasne dunajske otroške obleke od 34 Din dalje le pri Kristofu-Bučar. Stari trg.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo Bohine na Rimski cesti in Levstek na Resljevi cesti.

★

© Minister za narodno zdravje v Ljubljani. Včeraj ob poldevetih zjutraj je prišel v Ljubljano z belgrajskim brzovlakom minister za narodno zdravje g. Dobrivoj Ger. Popović. Ministra in njegovo soprogo je na kolodvoru pozdravil veliki župan dr. Fran Vodopivec. Minister se je takoj nato odpeljal z avtomobilom na Golnik, kjer je obiskal tudi svojega sina, ki se tam zdravi. Danes se minister odpelje v Maribor.

© Delegati zdravniške zbornice na vseslovenskem zdravniškem kongresu v Pragi. Na vseslovenski zdravniški kongres, ki se vrši od 25. do incl. 29. t. m. v Pragi odpotujejo jutri kot delegati zdravniške zbornice v Ljubljani predsednik dr. Mavricij Rus, šef-zdravnik ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani dr. Josip Tičar in specialist-okulist dr. Dereani. Po kongresu si bodo udeleženci ogledali češka zdravilišča in kopališča. Iz naše države odpotuje danes in jutri na kongres še več drugih zdravnikov.

© Zastava »Hrv. katol. žen. prosvetn. društva Katarina Zrinjska v Karlovcu« je razstavljena v izložbenem oknu pri Mayerju, Stritarjeva ulica. Načrt je napravil prof. S. Šantel, slikanje na svilo je izvršil ing. Lavrenčič, ostalo delo pa Drž. osrednji zavod za žen. dom. obrt v Ljubljani. Zastava je zelo lepa. V sredini stoji na cvetoči poljani hrvatska dekle v narodni noši s knjigo v roki. Levice ji počiva na ščitcu z grboma Zrinjskih-Frankopanov. V ozadju se blišči križ, od katerega gredo srebrni žarki na vse strani. Ornamentika je posneta po hrvatskih plemiških nošah ozalske okolice. Delo je kombinacija slikanja na svilo, ki ga je izvršil ing. Lavrenčič in veziva, ki ga je izvršil Drž. osred. zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani. Na Binkošti bo blagoslovitev zastave. Prireditelj obeta biti ena največjih tega leta v Karlovcu. Slavja se udeleži tudi belokranjsko orlovsko okrožje.

© Promenadni koncert Nar. žel. glasbene društva »Sloga« se vrši v slučaju ugodnega vremena drevi ob polosmih v Zvezdi pod vodstvom g. kapelnika Julija Bučarja. Spored: 1. C. Carl: Mussina koračnica, 2. Mozart: Figarova svatba — uvertura, 3. Ganne: Huzarski valček, 4. Sedy-Bardorfer: Slovenske pesmi, 5. Gounod: Romeo in Julija, prolog in uvod, 6. Smetana: Prodana nevesta, veliki potpourri, 7. George Rosey: The Motor — koračnica.

© Nesreča. V Spodnji Šiški je neznan avtomobilist podrl na tla strgarskega pomočnika Petra Božiča, ki je dobil težje poškodbe. Nezvestnega so prepeljali v bolnico. Brezobzirnega avtomobilista, ki je v zavesti lastne krivde naglo oddiral, išče sedaj policija.

© Tatvina. V šrambo trgovke Pavle Cutičeve je pred dnevi vlomil neznan zlikovec in odnesel več moške in ženske obleke. Trgovka trpi 9000 Din škode. Vlomilec je poskušal svojo srečo tudi pri sosedih Cutičevih Franji Lasičevih in hotel vlomiti v njeno šrambo, vendar pa se mu to ni posrečilo.

© Ure za birmo pri tvrdki Slavko Rus. Dunajska cesta 9.

Radioemanacijsko termalno kopališče 36—38°C

DOLENJSKE TOPLICE

Toplice pri Novem mestu, žel. postaja Stranja-Toplice, ozdravijo sigurno revmatizem, nevralgije, ischias, ženske bolezni, ostarelost itd. Vsaka tukajšnja kura čvrsti in pomlajuje. Uspehov tega je stoletja starega zdraviljenja ne doseže nobena druga terapija. V predsezoni in posezoni znatno znižane cene, 20 dni v vsem pavšalno 1200 Din. Sezona od maja do oktobra. Zelo nični popusti. Fina restavracija. Zahtevajte prospekte.

Maribor

□ Veliki letalski dan. Ker vlada radi obsežnega programa letalskega dneva veliko zanimanje tudi na deželi, in je pričakovati velikansk obisk iz bližnje in dalnje okolice, prosi uprava, da po možnosti kupijo vsi vstopnice že v predprodaji, da se na ta način čimbolj razbremenijo dnevne blagajne. Razen tega se tudi izžrebajo do petka dne 25. t. m. (ob 12) v predprodaji prodane vstopnice; imejitelji izžrebanih vstopnic imajo pravico do brezplačne vožnje nad Mariborom. Te dni izide tudi natančen spored z vsemi potrebnimi pojasnili in poročili (imena in znaki vseh letalcev itd.). Spored stane 1 Din; dobi se s predprodajah.

□ Seja mestnega občinskega sveta. V petek, dne 25. maja 1928 ob 18 se vrši v mestni posvetovalnici peta redna seja mestnega občinskega sveta mariborskega s sledečim dnevnim redom: 1. poročila predsedstva; 2. predlogi in vprašanja; 3. poročila odsekov.

□ Socijalisti in delavska kolonija. Socijalisti so predrzni dovolj, da v dolgih člankih napadajo akcijo za delavske domove. Pravijo, da se s tem podpira zasebna lastnina, če država in občina dajeta zasebnikom možnost, da pridejo do svoje hiše. Oni zahtevajo, da naj občine zidajo hiše, stanovanjski najemniki pa naj ostanejo najemniki in se jim ne sme dati prilika, da pridejo — do lastnega doma. Tu so se socijalisti zopet enkrat pokazali za »prijatelje« delavstva. Delavec po njihovem načelu ne sme imeti lastnega doma ampak naj ostane — odvisen najemnik občine, občina pa v roke socijalistom, ki bi tako drža-

Za duha in srce

Zgodovina ruske revolucije

Zanimivo dejstvo je, da zadnji čas v evropskih državah vedno bolj narašča zanimanje za boljševiško Rusijo. Izšla je zadnji čas cela vrsta potopisnih vtisov iz današnje Rusije, posebna založništva izdajajo raznovrstne publikacije, časopise, revije, knjige. Kakor na polju medsebojnega zblizanja in spoznavanja Vzhoda z Zahodom v duhu cirilmetodijske misli, tako tudi v tem oziru prednjačijo Nemci. V založbi »Neuer Deutscher Verlag« v Berlinu sta tozadevno izšli letos že dve večji deli, ki vzbujata evropsko pozornost, to je vodnik po sodobni Rusiji »Führer durch die Sowjet-Union« in pa »Illustrierte Geschichte der russischen Revolution«. O prvem omenjenih del je nekoliko obširneje poročilo prinesla že 4. številka letošnjega »Kraljestva božjega«. Dočim nam Vodnik podaja bolj splošen pregled v sedanji Rusiji, njenih prebivalcih, o državnih uredbi, zgodovini, o delavstvu, delavskem pravaštvu in delavskih organizacijah, o prosveti in gospodarstvu, se druga omenjenih knjig peča izključno z predzgodovino in dejanskim potekom usodne boljševiške revolucije leta 1917.

V prvih poglavjih je podrobneje orisan ekonomski razvoj ruske revolucije, stavka in vstaja l. 1905 in doba reakcije (1907—1917). To so bili prvi začetki, predigra usodne tragedije. Nato se v nekaterih poglavjih pri podrobnem opisovanju obširno slavi ruska revolucija l. 1917 (marc—oktober) — Kronološko je opisan dogodek za dogodom, vstaja za vstajo, propad carizma, razvoj ruske boljševiške stranke in nastop sovjetov. Vmes se pa proslavljajo seveda vodilni boljševiški voditelji, in prvi vrsti Ljening.

Sodelovali so pri spisovanju te »Zgodovine ruske revolucije« (knjiga obsega skoraj 600 strani velikega formata, 225 ilustracijami in v sijajni opremi) med drugimi tudi: Bucharin, Ljening, Lunacarski, Stalim in Trocki. Kakor »Vodnik«, tako je tudi ta »Zgodovina« popolnoma osvetljena z boljševiško lučjo in pisana pod geslom pevnika ruske revolucije Demjana Blednjaja: »Wir sind des Weltbrands Riesenflamme, wir sind des Aufruhrs Eisenhammer« in v duhu Marksovega načela: »Revolucije so lokomotive svetovne zgodovine«.

Groza obide človeka pri čitanju teh dogodkov in pri gledanju slik iz dobe revolucije. Koliko človeških in materialnih žrtev! Tudi v slučaju, da je trdna naša vera v boljšo prihodnost sovjetske Ru-

sije, ta, četudi boljša prihodnost, ne odtehta žrtev revolucije. Ko bi vsaj ostala Evropa znala mirnim potom rešiti vprašanje, ki ga bo prej ali slej rešiti morala. Ura je enajsta!

Glasba

Gostovanje pariške opere v Zagrebu. Prve dni prihodnjega meseca bo gostoval v Zagrebu ensemble pariške opere, ki bo izvajal po vrsti sledeče tri opere: Massenetov »Manon«, Gounodov »Faust« in Bizetov »Carmen«. Vodja grupe je Georges Razi-gade, eden najodličnejših francoskih dirigentov, član Opera Comique. Za ensemble, ki gostuje že ves mesec maj z ogromnim uspehom na Dunaju, vlada v zagrebški glasbeni publici veliko zanimanje.

Počitniški tečaj za glasbenike. Pariški konservatorij za glasbo in govorniško umetnost priredi v juliju in avgustu počitniški tečaj za inozemske profesorje petja in glasbe. Tečaj obsega praktične lekcije francoskega jezika (glasbena terminologija), pouk o harmoniji, individualne in skupne vaje v petju ter predavanja o zgodovini francoske glasbe. Koncem tečaja so na programu skupni ogledi Pariza in izleti v Francijo. Tečaj se prične 9. julija in traja do 12. avgusta. Točnejše informacije daje g. Henri Goy, Sobonne, Paris.

Partitura novega širolinega oratorija »Poslednje obhajilo sv. Hieronima«, ki se bo izvajal jeseni ob priliki proslave 80-letnice Jeronimskega književnega društva v Zagrebu, je šla v tisk. Oratorij za bas solo, mešani zbor in orgle (klavir) bo izdan celotno s podpisanimi tekstom in z vsemi uvodnimi tolmačenji v libreto (libreto je od dr. Deželića ml.). Cena cele partiture, ki obsega ok. 90 strani, je samo 30 Din. Ker je naklada omejena, naj se reflektanti pravočasno javijo Jeronimskemu književnemu društvu v Zagrebu.

Lep uspeh »Mladosti v Nemčiji«. Zagrebško akademsko pevsko društvo, ki se je pod vodstvom komponista Jakova Gotovca, dirigenta opere v Narodni gledališči v Zagrebu, podalo na koncertno turnejo po Nemčiji, je imelo svoj prvi nastop dne 18. t. m. v Dresdenu. Koncert je po poročilih ondote kritike odlično uspel. Razpoloženje med publiko je bilo kar najboljšo, tako da je moral zbor nekatere pesmi (med njimi eno slovensko narodno) celo ponavljati.

Josip Pavčič: Durove skale. V založbi ljubljanske Glasbene Matice je izšla te dni edicija, ki bo izvrsten učni pripomoček na vseh naših glas-

benih šolah. Profesor glasbe Josip Pavčič je namreč napisal sistematično urejeno učno gradivo za doseglo sigurnega in uspešnega igranja durovih skal. Zunanja oblika te najnovejše Matične edicije je izredno okusna, posamezen izvod stane 20 Din, dobiva se v vseh knjigarnah, naroča pa v pisarni Glasbene Matice v Ljubljani.

Knjige in revije

»SAVREMENA PITANJA«

(Zv. 26 in 27).

V zbirki »Savremena Pitania« (namen zbirke je: z versko-znanstvenimi razpravami odpreti hrvaški, oziroma vsej jugoslovanski inteligenci pravi in globoki pogled v lepote krščanstva in kulturne zasluge kat. Cerkve, kakor tudi pobijati dnevene in najnavadnejše ugovore proti Cerkvi in veri), ki jo izdajajo iranciškani bosansko hercegovske province (izhaja v Mostarju), sta izšli zadnji čas dve razpravi (zv. 26. in 27.), ki zaslužita tudi našo pozornost, to sta: dr. Živkovića brošura »Problem etičke kulture« in dr. Jablanovića zgodovinsko-apologet-ska študija »Galileo Galilei«.

Dr. Živković nam v prvih poglavjih svoje knjžice naslika krizo etičnih vrednot današnjega človeka, atmosfero, v kateri živimo, se gibljeno in smo, osvetli klic po novi morali in novi etiki, zavrača sisteme »etične kulture«, ki brez ozira na Boga in religijo hočejo ustvariti »novega človeka« in končno jasno pokaže nemogućnost neodvisne etike. Brez religije in etičnega preporoda. Živković se v svoji razpravi v prvi vrsti obrača proti sarajevskemu kulturno-etičnemu pokretu Miljenka Vidovića.

Vidović je sam priznal, da je Živković njegov najresnejši nasprotnik. — Vprašanje o etičnem preporodu človeške družbe zanima danes že marsikoga, zato bi ne bilo odveč, ako bi g. pisatelj kot strokovnjak-moralist to stran obdelal nekoliko podrobneje in globlje. Tudi traktat o milosli v katoliških dogmatikah odločno nasprotuje raznim poskusom etično-kulturnega preporoda.

Vsebinsko prav tako aktualna je tudi Jablanovića brošura »Galileo Galilei«. Galilejevo vprašanje je svojčas razburilo ves kulturni svet. Mogoče se o pobenem drugem vprašanju ni toliko pisalo, za in proti Cerkvi, ko o tem. Jablanović nam je v svoji brošuri osvetlil (mogoče nekoliko prekratko) vso zgodovino Galilejevega slučaja, njegov konflikt s Cerkvijo, njegovo življenje in njegov konec. Galilei je bil velik kot matematik in fizik, ni pa bil toliko astronom in še manj teolog. V duši pa je ostal vedno dober katolik in zvest sin cerkve. Pisatelj je pri spisovanju svoje študije sicer uporabljal vsa važnejša dela, ki so jih strokovnjaki napisali o tem vprašanju, prežrl je pa Pastoria, ki nam je v svoji »Zgodovini papežev« objavil marsikaj zanimivega, zlasti kar se tiče Kopernikove in Galilejeve obsodbe, in to iz originalnih papeževih arhivov.

Obe razpravi sta danes aktualni.

Veliki Brockhausov leksikon v novi izdaji. Po večletnih pripravah je delo na Velikem Brockhausu toliko napredovalo, da bo prvi zvezek mogel iziti že v nekaj mesecih. Delo bo opremljeno s popolnoma novimi slikami in kartami ter bo po vsebini in obliki napram predvojnemu Brockhausovemu leksikonu temeljno spremenjeno. V celoti bo obsegalo 20 zvezkov.

K. Kune. Zbirka obrazcev iz matematike in fizike. V založbi Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg, družba z o. z. v Ljubljani, je izšla srednješolskemu dijaštvu namenjena »Zbirka obrazcev iz matematike in fizike«. Na 50 straneh knjižice so zbrane in pregledno sestavljene formule, pravila in definicije, ki jih rabi pri razreševanju nalog iz aritmetike, geometrije in fizike vsak učenec, predvsem pa vsak učenec višjih razredov. Cena knjižice je 12 Din.

Društvo prijateljev Strossmayerove galerije v Zagrebu. Dne 21. t. m. se je osnovalo »Društvo prijateljev v Strossmayerove galerije v Zagrebu«. Namen društva je, da zbira materialna sredstva za vzdrževanje in povečevanje te umetnostne ustanove, da izdaja brošure, publikacije in proglašuje in tako v inozemstvu in doma popularizira to narodno-kulturno institucijo. Redni člani plačajo letno članarino 120 dinarjev, ozir. 240 Din; utemeljitelji plačajo enkrat za vselej 2000 Din, ozir. 4000 Din, ako so juridične osebe; člani-dobrotniki plačajo enkrat za vselej 10 tisoč dinarjev. To svojo morejo plačati v 5 letnih obrokih. Uprava Akademije namerava v kratkem izdati strokovni katalog vseh slik s fotografskimi reprodukcijami, in hrvaškem in francoskem jeziku. Katalog bosta izdala sedanji ravnatelj galerije vsoučelišni profesor dr. Artur Schneider in en inozemski strokovnjak. Izdaja takega kataloga Strossmayerove galerije je bila že skrajno potrebna.

Prispevajte
v Fond za Akademijo
znanosti in umetnosti in za
Narodno Galerijo
v Ljubljani!

Modistinja Marija Jahn

MARIBOR, Stolna ulica št. 2

se priporoča svojim, kakor tudi drugim odje-nalcem za na- posebno še za kup polnih klobukov, binkošne praz-nike. — Točna postrežba, zmerne cene.

Trgovina gradbenega materiala d. d. Braunović i drug, Zemun, potrebuje

2 vagona slovenskega apna

franko vagon Zemun, takojšnja dobava. Prevzel bi eventualno ZASTOPSTVO. — Ponudbe poslati do 25. maja ulica Kej 5. novembra broj 9.

Trgovskega pomočnika

obenem izurjenega knjigovodja

ki je vešč slovenske in nemške kore-spondence ter vseh ostalih pisarniških del, dober prodajalec mešane stroke se takoj sprejme. — Ženska moč ni izključena. — Ponudbe s prepisi spriceval in na-vedbo dosedanjega službovanja je poslati na upravnništvo »Slovenca« pod značko: :: »Julij št. 4326«. ::

Kopališče Koviljača.

Najlepše in najboljše moderno urejeno zdravilišče. Slovito radi svojega zdravil-nega blata in mineralnih voda: žveplene, železnate in bakrene. Čist godzni zrak. Diven cvetlični park. — Krasna okolica. Koncerti prvovrstne godbe. — Igrišča. — Tenis. — Zogometne tekme. — Gledišče. — Bioskop.

Indikacije: Revmatične bolezni, škro-fuloza, malokrvnost, išias, vse vrste kro-ničnih eksudatov, ženske bolezni, rahitika in vse nerednosti otroškega zdravja itd. Sezona traja od 1. maja do 15. sep-tembra. Sobe treba vnaprej naročiti. Vsa pojasnila daje

Kopališka uprava.

Ni zdravja brez dobre prebave!

Čutite li pritisk in napetost v želodcu po jedi ali kislil okus v ustih? Trpite li na trdo-vratnem zapirju, omotici ali pomanjkanju spanja? Ali Vas muči glavobol, bolečine v želodcu ali slabost? Morda imate izpuščaj na koži, nastale vsled slabe prebave! Pre-pričajte se tudi Vi, da preizkušena zdra-vilna specialiteta FIGOL-ekskir urejuje prebavo in Vam vrača zdravje. FIGOL proizvaja in ga po povzetju razpoloža z navodilom o uporabi

LEKARNA dr. Z. SEMELIČ DUBROVNIK 2

Izvirni zabojček s 3 steklenicami z ovojnjino in poštno Din 105.—, satekl. Din 245.—, 1stekl. Din 40.—.

Naročajte »Slovenca«!

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš najboljši, iskreno ljubljani soprog, oče in stari oče, brat in stric, gospod

Matija Šmid

nadučitelj v pokoju, posestnik in častni občan občine Podgorje

v torek dne 22. maja 1928 ob pol 6. uri zjutraj po daljšem bolehanju, previden s tolažili svete vere, v 73. letu svoje dobe v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek dne 24. maja ob 11. uri dopoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Podgorje pri Slovenjgradcu, dne 22. maja 1928.

Elizabeta, soproga.

Matilda, dr. Konrad, Adela, dr. Joško, Milka, Matko, Krista, Mira, Milan, Mirko, otroci. — Miloš in Lenka, brat in sestra. — Zorka Šmid, Aleksander Alt, zet in sinaha. — Ljubo in Danica, vnuk in vnukinja.

Za birmo priporočam svojo veliko zalogo

oblek vsake velikosti in cene.

Zaloga vsakovrstnih moških oblek.

FRANC CVERLIN, krojaštvo in konfekcija
MARIBOR, Gesposka ul. 32

Šumarskega adjunkta

s šumarsko šolo in prakso, večšega pisarniških poslov, računovodstva in manipulacije na žagah, išče upravo veleposestva »Jezersko« v Kokri. — Prošnjam s curriculum vitae naj se priloži prepise spriceval in fotografijo ter pošlje do 10. junija 1928 na upravo.

Modni kamgarn
sportni ševijot
za fine oblike.
Velika izbira
ugodne cene.
R. MIKLAVC
Ljubljana
»Pri Sklo«

Surovo maslo

kupuje na celoletni sklep prvovrstno, cen-trifugalno čajno maslo. — Dopisi pod E. Vajda, Čakovec, Medjimurje, tel. 59, 60, 3.

Zahvala

Za dokaze blagodejnega sočutja, ki so mi došli povodom težke bolezni in smrti moje predrage sestre

Marije Cidrichove

za poklonjeno lepo cvetje in za častno spremstvo pri pogrebu mile mi pokoj-nice izrekam tem potom vsem iskreno zahvalo. — Posebej pa se zahvalim ča-stitim sestram Križarkam v Mali Loki za nadvse požrtvovalno skrb, s katero so moji sestri lajšale bridko trpljenje

V Ljubljani, dne 23. maja 1928.

Zalujoča sestra Gabriela Cidrich.

VINCENCIJEVA KONFERENCA sporoča pretužno vest, da je umrl
vrl član, gospod

Franc Ahačič

tovarnar v Trziču

danes ob ¼9. uri dopoldne v starosti 61 let,

Pogreb pokojnika bo jutri dne 23. maja ob ¼6. uri popoldne iz hiše žalosti št. 47 na farno pokopališče.

Trzič, dne 22. maja 1928.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V TRZIČU naznanja žalno vest, da je umrl nje podpredsednik in ustanovitelj, gospod

Franc Ahačič

tovarnar v Trziču

danes ob ¼9. uri dopoldne v starosti 61 let.

Pogreb vnetega delavnega moža bo jutri dne 23. maja ob ¼6. uri popoldne iz hiše žalosti št. 47 na farno pokopališče.

Trzič, dne 22. maja 1928.

Načelstvo.

3. Konferenca ugotavlja, da je organizacija statistične službe zelo pomembna. Gospodarsko-mu stanju vseh panog je treba posvetiti veliko pozornost. Posebno za statistično službo in njeno izboljšanje je škodljiv zadnji finančni zakon in proračun zaradi prenehanja kreditov za statistični urad, da se je bati za delo urada. Ravnotako smatra konferenca zakon o statistiki pomembnim. Pred uveljavitvijo tega zakona bi se morala sklicati konferenca administrativnih oblasti in gospodarjev, ki bi zakon napravila tak, da bi bilo omogočeno sistematično statistično delo. Tu je treba delati po navodilih zbornic, ki delajo tu absolutno v interesu vsega gospodarstva in bi bilo potrebno postaviti pravila, ki se naj bi jih držalo.

4. Konferenca smatra za potrebno posebej naglasiti, da je treba vprašanje dviga našega gospodarstva posebej obravnavati; smatra, da vlada, čeprav je v tem oziru že mnogo storila, še ni storila dovolj in sicer zato, ker se za dvig gospodarstva in izvoza v mnogih resortih ni delalo spoznavno. Zato priporoča merodajnim faktorjem, da gospodarski propagandi posvetijo čim večjo pozornost zlasti t. tem, da delo za propagando v inozemstvu in proučevanje tujih tržišč poveri centralnemu organu, ki bi v zvezi z zbornicami in gospodarskimi korporacijami ugotovil vse potrebno po sporazumu merodajnih faktorjev in zbornic za dvig našega izvoza.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Tvornica za dušik, d. d., Ruše, objavlja v dunajskih listih (1), da se bo vršil njen občni zbor 15. julija 1928 v Mariboru. Bruto dobiček se je lani povečal od 9.24 na 11.7 milj. Din, kakor tudi odpiši od 0.9 na 1.0 milj. Din napram 2.3 milj. Din za 1926. Predlagana je dividenda 18 Din za delničarje napram 17.50 Din za 1926 (nominala delnice je 300 Din).

Prometni zavod za premog v Ljubljani je tudi lansko leto zaključil ugodno. Bilančna vsota se je dvignila od 18.7 na 20.25 milj. Din. Med bilančnimi postavkami je omeniti zvišanje debitorjev od 15.8 na 17.4, upnikov od 17.3 na 18.8 ter vredn. pap. od 0.39 na 0.66 milj. Din; znižale pa so se zaloge od 0.6 na 0.3 milj. Din. nadalje je omeniti višje garancije (od 1 na 1.8 milj. Din). Bruto dobiček se je zmanjšal od 1.64 na 1.47 milj. Din pri istočasnem znižanju stroškov in znaša čisti dobiček za 1926 146.996 Din napram 144.909 Din za 1926. Kakor za 1926 tako se izplačuje tudi za 1927 dividenda 10% (od 21. maja).

Borza

Dne 22. maja 1928.

DENAR.

Današnji devizni promet je bil znatnejši kakor včeraj, zlasti v devizah Praga (skoro 700.000 Kč) in Curih. Kakor običajno je bilo privatno blago samo v devizah Trst in New York (manjši zneski), vse ostale devize pa je dala Narodna banka. Tečaj Berlina, Dunaja in Prage so se uvrstili, Trst pa je popustil. Bruselj blago je notiral 733.45.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

22. maja 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 21. V.
Amsterdam	—	2292.75	—	2293.—
Berlin	1358.50	1361.50	1360.—	1359.75
Budimpešta	—	992.60	—	—
Curih	1093.50	1096.50	1095.—	1095.—
Dunaj	798.10	801.10	799.60	799.50
London	277.04	277.84	277.44	277.44
New York	56.72	56.92	56.82	56.82
Pariz	222.70	224.70	223.70	223.70
Praga	167.99	168.79	168.39	168.37
Trst	298.125	301.125	299.125	299.25

Zagreb. Amsterdam 2289.75—2295.75, Berlin 1358.50—1361.50, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 798.10—801.10, London 277—277.80, New York 56.7175—56.9175, Pariz 222.70—224.70, Praga 167.99—168.79, Trst 298.25—300.25.

Curih. Belgrad 9.1325, Berlin 124.18, Budimpešta 90.60, Bukarešt 3.21, Dunaj 73.01, London 25.3325, New York 518.80, Pariz 20.4275, Praga 15.375, Trst 27.33, Sofija 3.74, Varšava 58.15, Madrid 87.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.51, Kodanj 190.75, London 34.6975, Milan 37.435, New York 710.65, Pariz 27.98, Varšava 79.68, Valute: dolarji 708.50, angleški funt 34.65, lira 37.465, dinar 12.44, češko-slovaška krona 21.05.

Dinar: New York 176, Berlin 7.42, London 277.25.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Na tržišču vredn. papirjev sta danes 7% invest. pos. in vojna škoda zopet tendirali čvrsteje. Med bančnimi papirji se je uvrstila Prastrediona ter med industrijskimi Vevče.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Prastrediona 835 den., Kred. zavod 157—175 den., Vevče 105 den., Kranj ind. 320 den., Ruše 265—280, Stavnica 56 den., Šešir 105 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 92.75—93, agrari 56.50—57, vojna odškodnina 452.50—453, dec. 477—479, Hipo 58.50, Jugo 86.50—87, Prastrediona 485—837.50, Sečera 305—320, Drava 375—385, Slavonija 12, Trbovlje 530—535, Vevče 107.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 82.30, Jugo 10.60, Alpine 41.95, Greinitz 4.50, Leykam 10, Trbovlje 66.10, Kranjska industr. 38.60, Gutmann 27.90, Slavex 13.90, Slavonija 1.59.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske smreka-jetka 24—38 mm monte lahko konične fko vag. meja 3 vag. po 510, deske smreka 20 mm šir. 5, 7, 10 cm monte fko vag. meja 1 vag. po 500. Zaklj. 4 vag. Tendence čvrsta.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe; slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78—79 kg 2% baška 410—412.50, slav. 397.50—400, koruza baška času primerno suha kval. gar. 345—347.50, za maj 350—352.50, činkvantin času primerno suh, zdrav rešetan 350—355, oves baški, zdrav rešetan 305—310, ajda dom., zdrava, rešetana 295, moka 0 g vag. bl. plač. po prejemu fko Ljubljana 555—565; zaklj. —. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica bač. 355—360, potiska 357.50—360, juž. ban. 355—357.50, gor. ban. 350—355, oves bač. 265—270, srem. 265—270, mac. 222.50—227.50, koruza bač. 292.50—300, jun. 300—302.50, ban 297.50—300, sr. jun. 302—304, moka 0 g in g 485—495, 2 475—485, 5 460—465, št. 6 425—430, št. 7 355—360, otrobi 227.50. Tendence za pšenico omahujoča za koružo čvrsta. Promet 11 vag. pšenice, 39 vag. koruze.

Budimpešta (terminalska borza). 22. maja. Tendence čvrsta. Pšenica maj 32.00, 32.90, zaklj. 32.90—32.92, okt. 30.88, 30.92, zaklj. 30.90—30.92, marc 32.96, 32.90, zaklj. 32.90—32.92, rž marc 30.50, 30.40, okt. 26.80, 26.86, zaklj. 26.84—26.86, marc 28.60, 28.64, zaklj. 28.62—28.64, koruza maj 28.36, 28.80, zaklj. 28.80—28.84, julij 28.90, 29.08, zaklj. 29.10—29.14.

Sveta življenje in vrvenje

S celo družino po Afriki

V dunajski »Uraniji« je te dni nastopil nemški svetovni potovalec Colin Ross ter v besedi in sliki opisal svoje zadnje potovanje po Afriki, na katerem ga je spremljala žena z otroci.

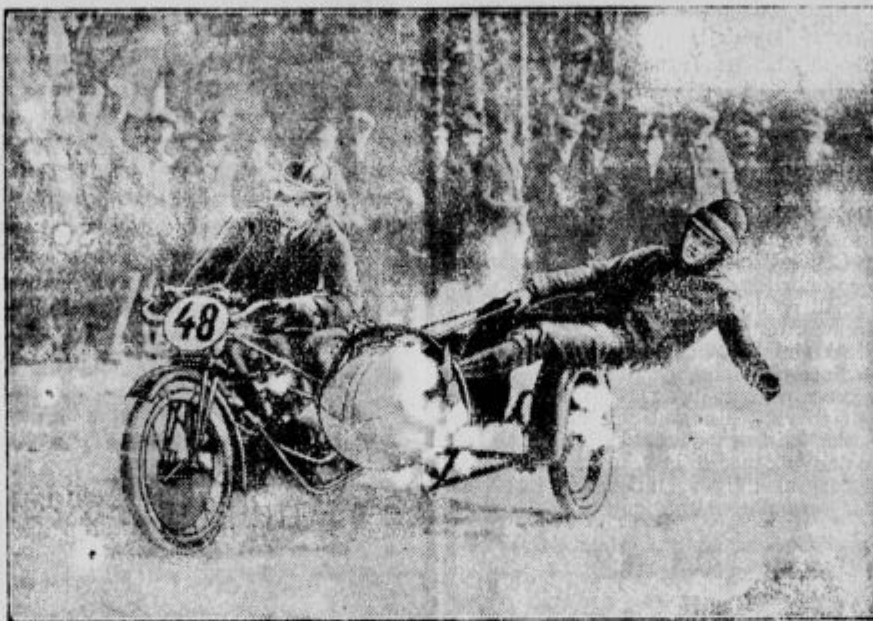
Ross pravi, da je vsak, kdor prvič pride v Afriko, razočaran, ker se resnica nikakor ne strinja z mladostnimi predstavami. Tudi nepreiskanih dežela, o katerih se toliko čuje pri zemljepisju v šoli, v Afriki skoroda ni več. Kamor prideš, zveš, da je bil že kdo drugi pred teboj tam.

Afrika tudi nikakor ni tako strašna in nevarna, kakor si to predstavlja Evropejec. Ross je mogel vzeti s seboj ženo in otroke in vsi so potovanje dobro prestali. Novo dijamantno polje pri Lichtburgu mu je dalo povod, da je v cel družino s seboj Najprej je

ves čas nasproti njej vedli omalovaževalno in niso preprečili, da ne bi bila odlikovana z enakim redom kakor drugi člani opere. Jeritza, ki ima že najvišje rede raznih dežel, je računala na trak Častne legije. In ga ni dobila. Red za prosvetne zasluge je odklonila in sedaj prete Avstriji celo diplomatični zapletljaji... Pa Dunajčani svojo Jeritzo dobro poznajo in vedo, da jih ona ljubi prav tako kakor oni njo. Konec bo — sprava.

Ločitev ni tako enostavna

Slovaški veleposestnik in bivši baron Lothar Popper se s svojo ženo toži na ločitev zakona. Pravda teče že dve leti. Ves ta čas je bil sedemletni sinko — edini otrok — pri očetu. Te dni je prišel Popper s sinčkom na Dunaj, Neko dopoldne, ko je bil Popper odsojen, je prišla gospa Popper otčka obiskat,

Motor pri tekmi; oba potnika iščeta v najhujšem situ navnotežje. Lep primer drznosti in športske dovršenosti!

tekmovalo desetisoč ljudi v teku preko deset kilometrov. Kdor je prej prišel, si je obmejil najboljšje ozemlje. Ross je bil med zadnjimi ter si je izbral kos sveta, na katerem se je naselil. Pokazalo se je, da je družina napore tega dela in prebivanja sredi stepne naselbine brez prave higijene, o pomanjkanju vode in lesa in med vednimi boji med prebivalstvom, zelo dobro prenašala. Zato je posledje vedno vsa družina potovala skupaj. Celo na lov na leve je jemal vso družino s seboj in triletni sinko Ralf je videl leve v njihovi svobodi. Levi podnevi pač navadno beže pred človekom, toda v zadnjih letih so postali huda nadloga. Angleži so domačinom pobrali orožje, da bi neki preprečili vojne med domačimi plemeni. Tako je domačinom nemogoče hoditi na lov proti levom, kakor je bilo preje v navadi. Levi so se zato razmnožili in postali drzni; vsako leto raztrgajo veliko število črncev.

Zelo nevarne so tudi kače, vendar se je mogoče proti njim prilično zavarovati. Na splošno se strupene kače ne vzdignejo višje nego je koleno. Ako nosimo dobre čevlje in golenice, smo pred njimi precej varni. Vsekarice je treba zvečer dobro preiskati slamanjačo, posteljo in tla, jutraj pa čevlje, ker se ne pripeti redko, da se priplazi vanje kača. Razen tega se sedaj že dobiva dober ameriški serum, ki pomaga pri vseh kačjih pikih. Izvzet je le pik mambe, ki je poldrugi meter dolga in se more vzdigniti za moža visoko. Kljub temu se je Rossu posrečilo, da je zasledoval to kačo s svojim filmskim aparatom — vsekakor ne brez velike nevarnosti.

Potovanja po rekah so v Afriki postala velika redkost, ker med črnci ni več najti ljudi, ki bi hoteli nositi prtljago. Nočejo biti več sluge Evropejcem. Potovali so večinoma z avtomobilom, kar tudi ni bilo vselej prijetno. Potovanje se je končalo, ko je silen slon obiskal šotor, kjer sta se mudila žena in dete. Vendar je obisk še dovolj srečno potekel.

Ob zaključku je prešel Ross nekoliko na politično polje in opozarjal na hitro dvigvanje temnopoltih narodov. Evropo bodo podjarmili Kitajci in Japonci in takrat bo postala Afrika zatočišče Evropejcev.

Če je užaljena Jeritza...

Dunajčani imajo v svoji hiši zelo neprijetno domačo zadevico. Jeritza, komorna pevačka, častna članica in prva zvezda dvorne opere, svetovno znana umetnica je bridko in resno užaljena in je naznanila prosvetnemu ministru, da ne bo več pela na dvorni operi in da vrača tudi častno članstvo. Kako pa bi Dunaj brez Jeritze? Nemogoče. Ona je blesteča zvezda na nebu avstrijske republike, brez nje bi postalo na Dunaju temno. Zato je vse na delu, da se spor med njo in gledališko upravo čim brže poravnata. Toda kako? Dunajska dvorna opera je minule dni gostovala v Parizu in Jeritza je seveda sodelovala in žela zmagoslavje. Toda avstrijski funkcionarji — diplomati in gledališka ravnatelja — so se

Vsi razpoložljivi rešilni in bolniški vozovi so neprestano v službi, da odvažajo onesvečene in mrtve. Število žrtev še ni znano, vendar gre v stotine. Umrlo je dosedaj 10 oseb, večina ostalih je v smrtni nevarnosti.

Vojaštvo je pripravljeno, da izprazni celo ogroženo ozemlje. Veter piha proti Wilhelmsburgu, kjer so se že pokazala zastrupljenja. Plin se drži predvsem pri tleh. Veliko cesta so zaprli za vsak promet. Po vaseh v okolici so rekvirirali vse mleko, da ga dajejo zastrupljenim bolnikom. Težko je obolelo tudi pet policijskih uradnikov in štirje ognjegasci.

Eksplodizija je nastala vsled tega, ker se eden izmed tankov, napolnjenih s fosgenom ni dobro zapiral. V tanku je bilo 11 kubičnih metrov strupenega plina.

Prometna zveza nad oceani

Commander Burney, duša angleškega zrakoplovstva, se je zadnje mesece mudil v Združenih državah, kjer je vodil pogajanja za redne zračne prometne zveze med Ameriko in Evropo. Sam predsednik Coolidge se je zanimal za stvar in Burney se je vrnil na Angleško s popolnim uspehom. Sam izjavlja v svojih načrtih naslednje:

Kapital za prekoceanski zračni promet so mi v Združenih državah zagotovili pod pogojem, da se polovica zračnega brodograja zgradi v Ameriki in bo tudi vozilo pod ameriško zastavo. Druga polovica se zgradi na Angleškem in slednjič bo prevzela obrat posebna anglo-ameriška družba. Vsega se namerava zaenkrat zgraditi štiri nove zrakoplove po 6½ milijonov kubičnih čevljev prostorne vsebine. Ti zrakoplovi bodo vzdrževali dvakratno prekoceansko zvezo tedensko. Statistične poizvedbe ameriške pošte so ugotovile, da bi bilo samo važnih poštinih pošilk za Evropo vsak teden približno 35 tisoč ton. Tako bi se mogli kriti obratni stroški že s samimi poštinih pristojbinami. Ameriške oblasti so izjavile, da se bo uveljavil poseben zakon za sklepanje pogodb glede zračne pošte. Temeljna pristojbina bo 3 dolarje za vsak funt poštinih pošilk. Seveda se računa tudi na potniški promet. Tri mesta v Združenih državah so obljubila zgraditi posebna pristanišča za zrakoplove.

V Angliji in in Nemčiji graje z veliko naglico nove zračne velikane, ki naj dokažejo možnost rednih zračnih zvez med Ameriko in Evropo. Angleški zrakoplov R 100, katerega obseg bo znašal 5 milijonov kubičnih čevljev, bo po nekaterih vesteh gotov še to poletje in se bodo poizkusne vožnje začele že v avgustu. Drugi so pa mnenja, da tako neposredno blizu prekoceanskemu zračnemu prometu le še nismo, da pa ta promet ni več nobena utopija, marveč stvar bližnje bodočnosti.

Grozna rudniška nesreča

V premogovniku Mather v Pennsylvaniji so se užgali strupeni plini in zadušili neznano število rudarjev. V prvih urah so rešili petorico živih rudarjev in spravili na dan 32 mrtvih trupel. Kaj je z ostalimi 150 rudarji, ni znano. Morda so jih ruševine podsuje ali pa samo zaprle v rov. Reševalno moštvo z maskami na obrazu je noč in dan na delu.

Eksplodizija se je pripetila ponoči. Ne da bi bil kdo opazil kako razširjanje plinov, je nenadoma nastala tako strašna eksplozija, da so padali vsi delavci po tleh in je segla pogubna sila do najskrajnejših rovov.

Mislila sta, da mati spi

Hišnice, 37 letne Katarine Riedmüller na Dunaju, stranke par dni niso videle priti iz stanovanja. Pač pa so videle njeno otoka — 7 letnega Frica in 5 letnega Henrika, zato se niso dalje meule za stvar. Slednjič je pa vendarle neka ženska pogledala skozi okno in videla, da leži hišnica mrtva na postelji. Poklicali so policijo; zdravnik je ugotovil, da je ženo zadela kap. Dečka sta rekla, da je mati že dolgo mirno ležala, pa sta mislila, da le spi. Ponoči sta spala v njeni postelji. Otroka sta ostala po materini smrti popolnoma sama, ker je oče nezdravljivo bolan v blaznici v Ybbsu.

Španski diktator Primo de Rivera odlikuje špansko kraljico s »križem Somatenosa«, ustanovljenim 13. septembra 1923 ob priliki državnega udara.